

BAKER TILLY ARMENIA

22 Hanrapetutyán Street,
Area 16, 5th floor
0010 Yerevan
Republic of Armenia
Tel: +374(10) 582-487
Tel: +374(10) 582-478
Fax: +374(10) 562-404
www.bakertillyarmenia.com
Email:
info@bakertillyarmenia.com

30.04.2013թ.
N 011310

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

«Երկր Թիլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն
Փ.Գ.Լորդյան

Առկա է համապատասխան ծառայությունների իրականացման
ինքնագրա թիվ 054՝ տրված ՀՀ ֆինանսների
և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենբրոկ»
Բաց Բաժնետիրական Ընկերության
Բաժնետերերին

Մենք իրականացրել ենք «Արմենբրոկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար տնօրինության պատասխանատվությունը

Մույն հաշվետվությունների՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման միջազգային ստանդարտների համաձայն պատրաստման և արժանահավատ ներկայացման (ՖՀՆՄՄ) համար պատասխանատու է տնօրինությունը: Այդ պատասխանատվությունը ներառում է խաբեության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներ չպարունակող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և իրական ներկայացման նկատմամբ ներքին վերահսկողության մշակումը, կիրառումը և պահպանումը, պատշաճ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրությունը և կիրառումը, ինչպես նաև տվյալ հանգամանքներում ողջամիտ հաշվապահական գնահատումների կատարումը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունը իրականացված աուդիտի հիման վրա սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ եզրակացություն արտահայտելն է: Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտների համաձայն: Այս ստանդարտները պահանջում են, որպեսզի մենք պահպանենք էթիկայի կանոնները, և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք այնպես, որպեսզի ձեռք բերենք բավարար երաշխիքներ, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական խեղաթյուրումներից:

Աուդիտը ներառում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցների ձեռքբերմանն ուղղված ընթացակարգերի իրականացում: Ընթացակարգերի ընտրությունը հիմնված է աուդիտորի դատողությունների վրա, ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը հաշվի է առնում «Արմենբրոկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և արժանահավատ ներկայացման ապահովմանն ուղղված ներքին վերահսկողությունը, ինչը թույլ է տալիս մշակել տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, սակայն ոչ «Արմենբրոկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտը ներառում է կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության և տնօրինության կատարած հաշվապահական գնահատականների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները պատշաճ և բավարար հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական եզրակացության համար:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՌԻԲՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մեր կարծիքով 2012թ. ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով արժանահավատ են և տալիս են ճշմարիտ ու իրական պատկերը Ընկերության ֆինանսական վիճակի մասին, իսկ հաշվապահական հաշվառումը «Արմենբրոկ» ԲԲԸ-ում վարվում է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի և ՖՀՄ-ի պահանջներին համապատասխան:

Աուդիտոր

Կ.Ասսիլեան

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
խորհրդի 2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ 371-Ն
որոշմամբ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
նախարարի՝ 2011 թվականի դեկտեմբերի -ի
թիվ ___ -Ն հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
նախագահ՝

Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
նախարար՝

----- Արթուր Ջավադյան
2011 թվականի դեկտեմբերի ___

----- Վաչե Գաբրիելյան
2011 թվականի դեկտեմբերի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև 1)

Ներդրումային ընկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐՄԵՆԲՐՈՎ ԲԲԸ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք

Ամսաթիվ՝ _____ 31/12/12

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված/չստուգված)
1	Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	557,385	459,334
2	Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	407,307	299,520
3	Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	150,078	159,814
4	Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	11,705	22,423
5	Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	1,800	
6	Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	9,905	22,423
7	Եկամուտ շահաբաժիններից	491	451
8	Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	-4,410	12,330
9	Այլ գործառնական եկամուտներ	36,442	7,841
10	Գործառնական եկամուտներ	192,506	202,859
	Զուտ մասհանումներ ակտիվների		
11	հնարավոր կորուստների պահուստներին		
12	Ընդհանուր վարչական ծախսեր	83,339	83,237
13	Այլ գործառնական ծախսեր	6,185	6,123
	Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից		
14	գուտ շահույթ (վնաս)		
15	Շահույթը (վնասը) մինչև հարկումը	102,982	113,499
16	Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	20,236	20,317
17	Ժամանակաշրջանի շահույթ	82,746	93,182
18	Այդ թվում՝		
19	Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		
20	Չվերահսկվող բաժնեմաս		
21	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		
	Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա		
22	գործառնությունների վերահաշվարկից		
	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների		
23	վերագնահատումներ	528	
24	Դրամական հոսքերի հեջավորում		
25	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		
26	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի գծով շահութահարկ		
27	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	528	
28	Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	83,274	93,182
29	Այդ թվում՝		
30	Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		
31	Չվերահսկվող բաժնեմաս		
32	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0	0
33	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	0	0

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _____ 15/01/13

ԿՏ

Գործադիր տնօրենի՝ _____

Գլխավոր հաշվապահի՝ _____

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
 խորհրդի 2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ 371-Ն
 որոշմամբ
 Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
 նախագահ՝

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
 նախարարի՝ 2011 թվականի դեկտեմբերի -ի
 թիվ ____ -Ն հրամանով
 Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
 նախարար՝

----- Արթուր Ջավադյան
 2011 թվականի դեկտեմբերի ____

----- Վաչե Գաբրիելյան
 2011 թվականի դեկտեմբերի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական վիճակի մասին (ձև 2)

Ներդրումային ընկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐՄԵՆԲԲՈՎ ԲԲԸ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք

Ամսաթիվ՝ _____ 31/12/12

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված/ չստուգված)
1	Ակտիվներ		
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	4,081	1,851
1.2	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	199,789	248,729
1.3	Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	29,852	25,365
1.4	Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	21,833	33,591
1.5	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	146,610	131,938
1.6	Սինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	4,790,128	3,956,270
1.7	Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում		
1.8	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	12,114	14,994
1.9	Հետաձգված հարկային ակտիվներ		
1.10	Այլ ակտիվներ	3,811	8,323
	Ընդամենը՝ ակտիվներ	5,208,218	4,421,061
2	Պարտավորություններ		
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,477,139	3,677,301
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	706	
2.3	Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթեր		
2.4	Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ		19,589
2.5	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		
2.6	Պահուստներ		
2.7	Այլ պարտավորություններ	12,957	43,278
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ	4,490,802	3,740,168
3	Սեփական կապիտալ		
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	267,150	267,150
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	208,011	208,011
3.3	Պահուստներ՝		
3.3.1	Գլխավոր պահուստ	79,670	79,670
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	528	
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)	162,057	126,062
3.5	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր		
	Չվերահսկվող բաժնեմաս		
	Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ	717,416	680,893
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	5,208,218	4,421,061

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _____ 15/01/13

ԿՏ

Գործադիր տնօրեն՝ _____

Գլխավոր հաշվապահ՝ _____

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ 371-Ն որոշմամբ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարի՝ 2011 թվականի դեկտեմբերի -ի թիվ ___-Ն հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
նախագահ՝

Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարար՝

----- Արթուր Ջավադյան
2011 թվականի դեկտեմբերի ___

-----Վաչե Գաբրիելյան
2011 թվականի դեկտեմբերի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև 3)

Ներդրումային ընկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐՄԵՆԲԲՐՈՎ ԲԲԸ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք

Ամսաթիվ՝ 31/12/12

(մասնաբ. դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Ընդհանր նկատահար/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Փոխարժեքային տարբերություններ պատերկրյա գործառնաբյուրանների վերազնադասարկվելից	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	Դրամական հոսքերի հեջավորում	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Գրաշված շահույթ/վնաս	Մշտանկյալ շահութաթիվներ	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	Ընդամենը	Գլխավոր պահուստ	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Հետ գնված կապիտալ	Ջուտ գույքեր												
Հոլդերներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան (I աղյուսակ)															
1. Մնացորդ նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում ևս 01 հունվարի 2011թ. (ստուգված/ստուգված)	531,150		531,150	524,811	79,670					35,569			1,171,200		1,171,200
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր աղյուսակը և էական սխալների										-2,689			1,171,200		1,171,200
2. Վերահաշվարկված մնացորդ	531,150		531,150	524,811	79,670					32,880			1,168,511		1,168,511
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ թափանցիկության (թափանցիկ) գծով, այդ թվում՝	264,000		264,000	316,800									580,800		580,800
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ															
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և ըրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին	264,000		264,000	316,800									580,800		580,800
4. Համապարփակ նկատմամբ										93,182			93,182		93,182
5. Ըստ էության թիմեր															
6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այլ թվում՝															
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ամսական օտոմիլիոնի աճ (նվազում)															
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝															
7.1. Մասնաճանաչումներ գլխավոր պահուստին															
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում															
7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում															
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում															
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր															
8. Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում ևս 31 դեկտեմբերի 2011թ. (ստուգված/ստուգված)	267,150		267,150	208,011	79,670					126,062			680,893		680,893
Հաշվետու ժամանակաշրջան (II աղյուսակ)															
9. Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում ևս 01 հունվարի 2012թ. (ստուգված/ստուգված)	267,150		267,150	208,011	79,670					126,062			680,893		680,893
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր աղյուսակը և էական սխալների															
10. Վերահաշվարկված մնացորդ	267,150		267,150	208,011	79,670					126,062			680,893		680,893
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ թափանցիկության (թափանցիկ) գծով, այդ թվում՝															
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ															
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և ըրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին															
12. Համապարփակ նկատմամբ										82,746			83,274		83,274
13. Ըստ էության թիմեր										-46,751			46,751		46,751
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այլ թվում՝															
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ամսական օտոմիլիոնի աճ (նվազում)															
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝															
15.1. Մասնաճանաչումներ գլխավոր պահուստին															
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում															
15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում															
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում															
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր															
16. Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ևս 31 դեկտեմբերի 2012թ.	267,150		267,150	208,011	79,670		528			162,057			717,416		717,416

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/01/13

Գործադիր տնօրեն՝ _____

Գլխավոր հաշվապահ՝ _____

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
 2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ 371-Ն որոշմամբ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
 նախագահ՝

----- Արթուր Ջավադյան
 2011 թվականի դեկտեմբերի ____

Հավելված 6
 ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հայաստանի Հանրապետության
 ֆինանսների նախարարի՝ 2011 թվականի
 դեկտեմբերի -ի թիվ ____-Ն հրամանով
 Հայաստանի Հանրապետության
 ֆինանսների նախարար՝

----- Վաչե Գաբրիելյան
 2011 թվականի դեկտեմբերի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև 4)
 (ուղղակի մեթոդ)

Ներդրումային ընկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐՄԵՆԲՐՈՎ ԲԲԸ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք

Ամսաթիվ՝ 31/12/12 (հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
	x	x
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
2 Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	90,088	47,332
3 Ստացված տոկոսներ	439,038	517,421
4 Վճարված տոկոսներ	-296,211	-407,071
5 Ստացված կոմիսիոն գումարներ	37,014	23,717
6 Վճարված կոմիսիոն գումարներ		-1,800
7 Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ (վնաս)		
8 Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ (վնաս)	2,062	585
9 Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		
10 Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	-39,324	-42,531
11 Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	-52,491	-42,989
12 Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	543,974	1,011,314
13 Գործառնական ակտիվներում նվազում (ավելացում)	528,608	-46,983
14 այդ թվում՝ Փոխառվությունների նվազում (ավելացում)	545,556	-6,914
15 Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)	-16,948	-40,069
16 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում (ավելացում)		
17 այլ գործառնական ակտիվների նվազում (ավելացում)		
18 Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)	15,366	1,058,297
19 այդ թվում՝ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում	15,517	
20 այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)	-151	1,058,297
21 Ձուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	634,062	1,058,646
22 Վճարված շահութահարկ	-14,890	-24,920
23 Ձուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	619,172	1,033,726
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
25 Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)	-831,037	-792,191
26 Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում		
27 Բաժնեկրում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)		
28 Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ		
29 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-667	-2,496
30 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		
31 Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ներդրումային	7,972	19,491
32 Ձուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	-823,732	-775,196
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
34 Վճարված շահաբաժիններ		
35 Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		
36 Ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	851,364	-267,283
37 Ներդրումային ընկերության կողմից բողոքված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	-264,000	
38 Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		
39 Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)		
40 Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից	-316,800	-43,276
41 Ձուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	270,564	-310,559
42 Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	5,374	673
43 Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ (նվազում)	71,378	-51,356
44 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	78,796	150,174
45 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	150,174	98,818

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/01/13

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2011
թվականի դեկտեմբերի 20-ի
թիվ 371-Ն որոշմամբ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հայաստանի Հանրապետության
ֆինանսների նախարարի՝ 2011 թվականի
դեկտեմբերի ___-ի
թիվ ___ -Ն հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահ՝

Հայաստանի Հանրապետության
ֆինանսների նախարար՝

----- Արթուր Զավադյան
2011 թվականի դեկտեմբերի ___

----- Վաչե Գաբրիելյան
2011 թվականի դեկտեմբերի ___

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
(ՁԵՎ 5)**

1. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝
 - 1) ներկայացնում են ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու հիմունքները, ինչպես նաև ընտրված և էական գործառնությունների ու իրադարձությունների նկատմամբ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվություն.
 - 2) բացահայտում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներով (այսուհետ նաև՝ ՖՀՄՍ) պահանջվող տեղեկատվությունը, ինչը ներկայացված չէ ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերում:
2. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում ինչպես թվային, այնպես էլ պատմողական և նկարագրական տեղեկատվության ձևով բացահայտվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի համադրելի տեղեկատվությունը:
3. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները ներառում են սույն հավելվածի 4-ից 107-րդ կետերով նախատեսված ծանոթագրությունները:
4. «Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում» ծանոթագրությունում բացահայտվում են ներդրումային ընկերության կազմակերպական-իրավական ձևը և ներդրումային ընկերության վերաբերյալ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային

ստանդարտ (այսուհետ՝ ՀՀՄՍ) 1-ով սահմանված այլ տեղեկատվություն: Տեղեկությունները ներկայացվում են ըստ հետևյալ բաժինների՝

1) Իրավական դաշտ.

ա. ներդրումային ընկերության հիմնական գործունեությունը,

«ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնական գործունեությունը ներդրումային ծառայությունների մատուցումն է: Ընկերությունը մատուցում է բոլոր տեսակի ներդրումային ծառայությունները, բացի արժեթղթերի փաթեթի կառավարումից:

բ. գործարար միջավայրը,

Ընկերությունը հիմնադրվել է Հայաստանի հանրապետությունում, հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն, գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերության գործունեությունը վերահսկվում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ): Ընկերությունը իր գործունեությունը իրականացնում է գլխամասային գրասենյակի միջոցով, որի հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք: Նշված հասցեն Ընկերության իրավաբանական հասցեն է: Ընկերությունը գրանցվել և լիցենզավորվել է 04.11.2008թ-ին ՀՀ ԿԲ կողմից: Ընկերության գրանցման համարը և լիցենզիայի համարն է 10:

գ. եթե ներդրումային ընկերությունը խմբի անդամ է, ապա խմբի իրավական կառուցվածքը:

Ընկերության թողարկած բաժնետոմսերի 50 տոկոսը պատկանում է Իստինվեստոր Ընկերությանը: Վերջինս և Ընկերությունը միասին կազմում են խումբ:

2) Կորպորատիվ կառավարում.

ա. խորհրդի կառուցվածքը, կազմը,

Ընկերությունը խորհուրդ չունի:

բ. տնօրինության կառուցվածքը, կազմը,

Ընկերությունը տնօրինություն չունի: Ընկերության գործադիր մարմինը միանձնյա է և Ընկերության գլխավոր տնօրենն է Արամ Կայֆաջյանը:

գ. սեփականության կառուցվածքը, բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում,

31.12.2012թ-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերի քանակը 37 է, որից 2-ը իրավաբանական անձինք են, իսկ 35-ը ֆիզիկական: Ընկերության բաժնետերերից միայն 7-ն են ՀՀ ռեզիդենտ:

դ. նշանակալից մասնակիցների անունները/անվանումները,

Ընկերության նշանակալից մասնակիցներն են «Իստինվեստոր» և «Սակարոպել լիմիթիդ» ընկերությունները և Արամ Կայֆաջյանը:

ե. ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը,

Ընկերության ղեկավարները վարձատրվում են համաձայն իրենց հետ կնքված աշխատանքային պայմանագրերի՝ ամսեկան դրույքաչափով:

զ. արտաքին աուդիտին վճարները:

Արտաքին աուդիտին վճարումը կատարվում է համաձայն վերջինիս հետ կնքված պայմանագրի: Վճարման չափը հաստատվում է Ընկերության բաժնետերերի ժողովի կողմից:

5. «Ծանոթագրություն 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը» ծանոթագրությունում ներդրումային ընկերությունը բացահայտում է ներդրումային ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը՝ առնվազն հետևյալ հոդվածների վերաբերյալ.

1) ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը,

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը ներառում է՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ.

բ) համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից.

զ) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ համադրելի ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ, երբ Ընկերությունը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, կամ կատարում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հոդվածների հետընթաց վերահաշվարկ, կամ երբ վերադասակարգում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հոդվածները:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների և Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության ղեկավարությունը իրականացնում է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատում: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են անընդհատության հիմունքով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ առկա է ղեկավարության՝ Ընկերությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք: Երբ այդպիսի գնահատական տալիս ղեկավարությունը տեղյակ է դեպքերին կամ իրադարձություններին վերաբերող էական անորոշություններին, որոնք կարող են նշանակալի կասկածներ հարուցել Ընկերության՝ անընդհատության հիմունքով շարունակելու կարողության վերաբերյալ, ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում են այդ անորոշությունները: Երբ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն պատրաստում անընդհատության հիմունքով, ապա այդ փաստը բացահայտվում է այն հիմունքների հետ միասին, որոնցով պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև բացահայտվում է այն պատճառը, թե ինչու Ընկերությունը չի համարվում անընդհատ գործող:

Ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվության) պատրաստվում են՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվառման հաշվեգրման հիմունքը:

Ֆինանսական հաշվետվություններում համանման հոդվածների յուրաքանչյուր էական դաս ներկայացվում է առանձին: Տարբեր բնույթի և գործառույթի հոդվածները ներկայացվում են առանձին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք էական չեն:

Ակտիվները և պարտավորությունները, ինչպես նաև եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցումը պահանջվում կամ թույլատրվում է ՖՀՄՍ-ներով:

Ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը (ներառյալ համադրելի տեղեկատվությունը) ներկայացվում է եռամսյակը մեկ անգամ:

Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի համադրելի տեղեկատվությունը, եթե ՖՀՄՍ-ներով չի պահանջվում կամ չի թույլատրվում այլ մոտեցում: Համադրելի տեղեկատվությունը ներառվում է նաև պատմողական և նկարագրական տեղեկատվության մեջ, երբ դա տեղին է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունները հասկանալու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններում հոդվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը փոփոխելու դեպքում վերադասակարգվում են նաև համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է: Համադրելի գումարները վերադասակարգելիս բացահայտման ենթակա են՝

ա) վերադասակարգման բնույթը.

բ) վերադասակարգված յուրաքանչյուր հոդվածի կամ հոդվածների դասի գումարը.

գ) վերադասակարգման պատճառը:

Երբ համադրելի գումարների վերադասակարգումն անիրագործելի է, բացահայտվում է՝

ա) գումարները չվերադասակարգելու պատճառը.

բ) այն ճշգրտումների բնույթը, որոնք տեղի կունենային գումարների վերադասակարգումն իրականացնելու դեպքում:

Ֆինանսական հաշվետվություններում պահպանվում է հոդվածների ներկայացումը և դասակարգումը մի ժամանակաշրջանից մյուսը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ՝

ա) պարզ է, որ նշանակալի փոփոխություն է տեղի ունեցել գործառնությունների բնույթում, կամ ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ մեկ այլ ներկայացում կամ դասակարգում կլինի ավելի տեղին, կամ

բ) ներկայացման փոփոխությունը պահանջվում է ՖՀՄՍ-ներով:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարները կլորացվում են հազարների ճշտությամբ:

2) համախմբման սկզբունքները (համախմբման դեպքում),

3) եկամտի և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը,

Ժամանակաշրջանի եկամտի և ծախսի բոլոր հոդվածները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե որևէ ՖՀՄՍ այլ բան չի պահանջում կամ թույլատրում:

4) արտարժույթային գործառնությունների հաշվառումը,

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են (ներկայացվում են) գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով. և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են (ներկայացվում են) իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են, բացառությամբ այն փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք նշված են ՀՀՄՍ 21-ի 32-րդ պարագրաֆում:

Եթե ոչ դրամային հողվածի գծով օգուտ կամ վնաս է ճանաչվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ապա այդ օգուտի կամ վնասի ցանկացած փոխանակման բաղադրիչ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Եվ հակառակը՝ եթե ոչ դրամային հողվածի գծով օգուտ կամ վնաս է ճանաչվում շահույթում կամ վնասում, ապա այդ օգուտի կամ վնասի ցանկացած փոխանակման բաղադրիչ ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

5) հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված),

Ընթացիկ հարկը

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկերը, դրանց չվճարված մասի չափով, ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Եթե ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար արդեն վճարված գումարը գերազանցում է այդ ժամանակաշրջանների համար վճարման ենթակա հարկի գումարը, ապա գերազանցող մասը ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Այն հարկային վնասի հետ կապված օգուտը, որը կարելի է տեղափոխել հետ՝ նախորդ ժամանակաշրջանի ընթացիկ հարկը փոխհատուցելու նպատակով, ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի հարկային մարմիններին (կփոխհատուցվի հարկային մարմինների կողմից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկը

Հետաձգված հարկային պարտավորություն ճանաչվում է բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, բացառությամբ այն հետաձգված հարկային պարտավորությունների, որոնք առաջանում են՝

(ա) գուդվիլի սկզբնական ճանաչումից. կամ

(բ) ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը՝

(i) բիզնեսների միավորում չէ. և

(ii) գործարքի պահին չի ազդում ո՞չ հաշվապահական շահույթի, ո՞չ էլ հարկվող շահույթի (հարկային վնասի) վրա:

Այնուամենայնիվ, այն հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր կազմակերպություններում, մասնաճյուղերում, ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների և համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, հետաձգված հարկային պարտավորությունը ճանաչվում է ՀՀՄՍ 12-ի 39-րդ պարագրաֆին համապատասխան:

Առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող չօգտագործված հարկային վնասների և չօգտագործված հարկային զեղչերի գծով ճանաչվում է հետաձգված հարկային ակտիվ այն չափով, որով հավանական է, որ Ընկերությունը ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել այդ չօգտագործված հարկային վնասները և չօգտագործված հարկային զեղչերը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով կազմակերպությունը, հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստացվի բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում պետք է վերականգնվի այնքանով, որքանով հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվում են տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որն առաջանում է՝

(ա) գործարքից կամ իրադարձությունից, որը նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս՝ կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ

(բ) բիզնեսների միավորումից:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկը ճանաչվում են շահույթից կամ վնասից դուրս, եթե հարկը վերաբերում է այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում, ճանաչված են շահույթից կամ վնասից դուրս: Հետևաբար, ընթացիկ և հետաձգված հարկերը, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում,

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ճանաչվում են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը կարող են հաշվանցվել այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) առկա է իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց.

(բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

(i) Ընկերությունից. կամ

(ii) Ընկերությունից և այլ հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների նշանակալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

6) Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը,

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը. կամ

(բ) Ընկերությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը, և փոխանցումը որակվում է որպես ապաճանաչման պայմանները բավարարող:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս՝

(ա) հաշվեկշռային արժեքի և

(բ)(i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ եկամտում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի:

Տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) հեռացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից այն ու միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է:

Մարված կամ այլ կողմի փոխանցված ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասի) հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամական ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած (այն դեպքում, երբ դա ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով) գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի

են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո չափման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ չորս կատեգորիաների՝

(ա) ֆինանսական ակտիվներ, չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

(բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ.

(գ) փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր.

(դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

(ա) փոխառությունների և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը.

(բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը.

(գ) բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքներ, որոնք կապված են դրանց հետ և պետք է մարվեն այդպիսի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ՝

(ա) ֆինանսական պարտավորությունների՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այսպիսի պարտավորությունները, ներառյալ պարտավորություն հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով, բացառությամբ այն ածանցյալ գործիք հանդիսացող պարտավորությանը, որը կապակցված է և պետք է մարվի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որի իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, և որը չափվում է սկզբնական արժեքով.

(բ) ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա, կամ երբ կիրառելի է շարունակվող ներգրավվածության մոտեցումը.

(գ) ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի: Սկզբնական ճանաչումից հետո այդպիսի պայմանագիր թողարկողը պետք է (բացի այն դեպքերից, երբ կիրառելի են ՀՀՄՍ 39-ի 47 (ա) կամ (բ) պարագրաֆները) այն չափի հետևյալ երկու գումարներից առավելագույնով.

(i) ՀՀՄՍ 37-ի համաձայն որոշված գումար.

(ii) սկզբնապես ճանաչված գումար՝ հանած, համապատասխան դեպքերում, ՀՀՄՍ 18-ի համաձայն ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան.

(դ) շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածությունների: Սկզբնական ճանաչումից հետո այսպիսի պարտավորվածություն թողարկողը պետք է (բացի այն դեպքերից, երբ կիրառելի է ՀՀՄՍ 39-ի 47(ա) պարագրաֆը) այն չափի հետևյալ երկու գումարներից առավելագույնով.

(i) ՀՀՄՍ 37-ի համաձայն որոշված գումար.

(ii) սկզբնապես ճանաչված գումար՝ հանած, համապատասխան դեպքերում, ՀՀՄՍ 18-ի համաձայն ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան:

Հեջավորման փոխհարաբերության մաս չհանդիսացող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

(ա) որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով դասակարգված ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում.

(բ) որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և արտարժույթի փոխարժեքից առաջացած օգուտների կամ վնասների, քանի դեռ այդ ակտիվը ապաճանաչված չէ: Ապաճանաչման ժամանակ նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Այնուամենայնիվ, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքի գծով շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, երբ հաստատվում է վճարը ստանալու իրավունքը:

7) դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (բացահայտում են այն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմը որոշելիս),

Ընկերության համար դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ դրամը, ՀՀ Կենտրոնական բանկում և այլ բանկերում բացված հաշիվներում առկա գումարները, ֆինանսական գործարքներ կատարելու նպատակով այլ ֆինանսական կազմակերպություններում դեպոնացված գումարները, ինչպես նաև կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

8) Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,

Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք բավարարում են հետևյալ պայմաններից որևէ մեկին.

(ա) դասակարգված են որպես առևտրական նպատակներով պահվող: Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե այն՝

(i) ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետգնելու նպատակով.

(ii) սկզբնական ճանաչման պահին որոշելի, միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի պատկերի վերաբերյալ. կամ

(iii) ածանցյալ գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված և արդյունավետ հեջավորման գործիք).

(բ) սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: այդպիսի նախատեսումը կարող է օգտագործվել, միայն երբ դա թույլատրված է ՀՀՄՍ 39-ի 11Ա պարագրաֆով, կամ երբ դա հանգեցնում է ավելի տեղին տեղեկատվության, քանի որ՝

(i) այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը, որը այլապես կառաջանար ակտիվները տարբեր հիմունքներով չափելու կամ դրանց գծով օգուտները և վնասները տարբեր հիմունքներով ճանաչելու արդյունքում. կամ

(ii) ֆինանսական ակտիվների խումբը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով՝ ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային փաստաթղթավորված ռազմավարության համաձայն, և այդ խմբի վերաբերյալ ներքին տեղեկատվությունը՝ նույնպես իրական արժեքի հիմունքով, տրամադրվում է Ընկերության գլխավոր տնօրենին:

Ներդրումներն այն բաժնային գործիքներում, որոնք ակտիվ շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չեն նախատեսվում որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ:

որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

9) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք կազմակերպության կողմից նախատեսված են որպես

վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես (ա) փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, կամ (գ) Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած՝ գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ բաժնային գործիքների մեջ ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքների, որոնք կապված են դրանց հետ և պետք է մարվեն այդպիսի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և արտարժույթի փոխարժեքից առաջացած օգուտների կամ վնասների, քանի դեռ այդ ակտիվը ապաճանաչված չէ: Ապաճանաչման ժամանակ, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Այնուամենայնիվ, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքի գծով շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, երբ հաստատվում է վճարը ստանալու կազմակերպության իրավունքը:

10) ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ,

Ռեպո համաձայնագրով վաճառված ֆինանսական գործիքները չեն ապաճանաչվում, քանի որ Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական գործիքների սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները:

Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքների հաշվառումն իրականացվում է հետհաշվեկշռային հաշիվներով և դրանք չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ռեպո համաձայնագրով ստացված արժեթղթերի դիմաց վճարված գումարները հաշվառվում են որպես տրամադրված փոխառություններ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Դրանց գծով ստացվող տոկոսները հաշվեգրման հիմունքով ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ:

Ռեպո համաձայնագրով տրված արժեթղթերի դիմաց ստացված գումարները հաշվառվում են որպես ստացված փոխառություններ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Դրանց գծով վճարվող տոկոսները հաշվեգրման հիմունքով ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ծախս:

11) ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ,

Ածանցյալ գործիքը. ֆինանսական գործիք է՝ օժտված ստորև նշված բոլոր երեք հատկանիշներով՝

(ա) դրա արժեքը փոփոխվում է՝ ի պատասխան սահմանված տոկոսադրույքի, ֆինանսական գործիքի գնի, ապրանքի գնի, արտարժույթի փոխարժեքի, գների կամ դրույքների ինդեքսի, պարտքային վարկանիշի կամ պարտքային ինդեքսի, կամ այլ փոփոխականի փոփոխությունների՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին (երբեմն կոչվում են «հիմքում ընկած»):

(բ) այն չի պահանջում սկզբնական զուտ ներդրում կամ պահանջում է ավելի փոքր սկզբնական զուտ ներդրում պայմանագրերի այլ տեսակների համեմատ, որոնք շուկայական գործոնների փոփոխություններին, ըստ ակնկալիքների, կհակազդեին նույնանման կերպով:

(գ) նրա գծով վերջնահաշվարկը կատարվում է ապագա ամսաթվին:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես՝

(ա) Ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ կիրառելով ճանաչման և չափման համապատասխան մոտեցումները,

(բ) հեջավորման գործիք՝ կիրառելով հեջի հաշվապահական հաշվառման համապատասխան մոտեցումները:

12) փոխառություններ՝ բանկերին, այլ ֆինանսական կազմակերպություններին, հաճախորդներին,

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների՝

(ա) որոնք Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ մոտ ապագայում վաճառել, որոնք պետք է դասակարգվեն որպես առևտրական նպատակներով պահվող, և նրանց, որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(բ) որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես վաճառքի համար մատչելի. կամ

(գ) որոնց գծով Ընկերությունը կարող է չփոխհատուցել ըստ էության իր ողջ սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան պարտքային դիրքի վատթարացումը, որի դեպքում ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես վաճառքի համար մատչելի:

Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր չներկայացնող ակտիվների խմբում ձեռք բերված մասնակցությունը (օրինակ՝ փոխադարձ ֆոնդերում կամ այլ նման ֆոնդերում մասնակցությունը) փոխառություն կամ դեբիտորական պարտք չէ:

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ փոխառությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի միջոցով: Այնուամենայնիվ, այն փոխառությունների դեպքում, որոնք հեջավորված հոդվածներ են, օգուտի կամ վնասի հաշվառումը կատարվում է ՀՀՄՍ 39-ի 89-102-րդ պարագրաֆների համաձայն:

13) փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով կորուստների որոշման և անհուսալի փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման հիմունքը,

Եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների գծով առկա է արժեզրկումից կորուստ, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն (բացառելով ապագա պարտքային վնասները, որոնք դեռևս տեղի չեն ունեցել)՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (այսինքն՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով): Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը կարող է նվազեցվել կամ ուղղակիորեն, կամ օգտագործելով կարգավորող հաշիվը: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորստի գումարը նվազում է, և նվազումը կարելի է անկողմնակալ ձևով կապել մի դեպքի հետ, որը տեղի է ունեցել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո (ինչպիսին է, օրինակ, պարտապանի պարտքային վարկանիշի բարելավումը), ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է կամ ուղղակիորեն, կամ կարգավորող հաշիվը ճշգրտելու միջոցով: Հակադարձումը չպետք է հանգեցնի այն բանին, որ ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցի այն ամորտիզացված արժեքը, որը առկա կլիներ արժեզրկման հակադարձման ամսաթվի դրությամբ, եթե արժեզրկումը ճանաչված չլիներ: Հակադարձման գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

14) տոկոսների հաշվեգրման դադարեցումը,

Այլ անձանց կողմից կազմակերպության ակտիվներն օգտագործելիս առաջացող հասույթները՝ տոկոսներ, ռոյալթիներ և շահաբաժիններ, ճանաչվում են հետևյալ հիմունքներով՝

ա) տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը, ինչպես ներկայացված է ՀՀՄՍ 39-ի 9-րդ և ԿՈՒ5-ԿՈՒ8 պարագրաֆներում.

բ) ռոյալթիները ճանաչվում են հաշվեգրման հիմունքով՝ համապատասխան համաձայնագրի բովանդակության համաձայն.

գ) շահաբաժինները ճանաչվում են, երբ սահմանված է վճարը ստանալու բաժնետերերի իրավունքը:

Տոկոսներ, ռոյալթիներ և շահաբաժիններ, ճանաչվում են, երբ՝

ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Արմենբրոկ,

բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը:

Տոկոսների հաշվեգրումը դադարեցվում է, երբ հայտնի է դառնում, որ բավարարված չէ վերոնշյալ պայմաններից թեկուզ և մեկը:

15) մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը,

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ են ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները, որոնք Ընկերությունը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ՝

(ա) նրանց, որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

(բ) նրանց, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի.

(գ) նրանց, որոնք բավարարում են փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Որևէ ֆինանսական ակտիվ չի դասակարգվում որպես մինչև մարումը պահվող, եթե ընթացիկ ֆինանսական տարվա կամ նախորդ երկու ֆինանսական տարիների ընթացքում Ընկերությունը մինչև մարման ժամկետը լրանալը վաճառել կամ վերադասակարգել է մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նշանակալի մասը (նշանակալի՝ համեմատած մինչև մարումը պահվող ներդրումների ողջ գումարի հետ), բացառությամբ այնպիսի վաճառքի կամ վերադասակարգումների, որոնք՝

(i) տեղի են ունենում մարման ժամկետին կամ ֆինանսական ակտիվի հետգնման իրավունքի իրագործման ամսաթվին այնքան մոտ (օրինակ՝ մարման ժամկետից երեք ամիս կամ ավելի պակաս առաջ), որ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չէին ունենա ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի վրա.

(ii) տեղի են ունենում այն բանից հետո, երբ Ընկերությունն արդեն ստացել է ֆինանսական ակտիվների ըստ էության ամբողջ սկզբնական հիմնական գումարը՝ սահմանված վճարումների ժամանակացույցի կամ վաղաժամկետ վճարումների միջոցով. Կամ,

(iii) վերագրելի են առանձին բացառիկ դեպքի, որը Ընկերության հսկողությունից դուրս է, և որը չէր կարող խելամտորեն կանխատեսվել:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած՝ գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի միջոցով: Այնուամենայնիվ, այն ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դեպքում, որոնք հեջավորված հոդվածներ են, օգուտի կամ վնասի հաշվառումը կատարվում է ՀՀՄՍ 39-ի 89-102-րդ պարագրաֆների համաձայն:

16) հեջի հաշվապահական հաշվառումը,

Հեջավորման գործիք է համարվում նախատեսված ածանցյալ գործիքը կամ (միայն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ռիսկի հեջավորման դեպքում) ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվը կամ ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունը, որի իրական արժեքը կամ դրամական միջոցների հոսքերը, ակնկալվում է, որ կչեզոքացնեն նախատեսված հեջավորված հոդվածի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները:

Հեջավորված հոդված է համարվում ակտիվը, պարտավորությունը, կայուն պարտավորվածությունը, մեծապես հավանական կանխատեսված գործարքը կամ զուտ ներդրումը արտերկրյա ստորաբաժանման մեջ, որը՝ (ա) Ընկերությամբ ենթարկվում է իրական արժեքի կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունների ռիսկի, և (բ) նախատեսվում է որպես հեջավորվող:

Հեջի արդյունավետություն է համարվում այն աստիճանը, որքանով հեջավորված հոդվածի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները, որոնք վերագրելի են հեջավորված ռիսկին, չեզոքացվում են հեջավորման գործիքի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություններով:

Եթե հեջավորված հոդվածը ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ ոչ ֆինանսական պարտավորություն է, այն նախատեսվում է որպես հեջավորված հոդված՝ (ա) արտարժույթային ռիսկերի համար, կամ (բ) ամբողջությամբ բոլոր ռիսկերի համար, քանի որ դժվար է առանձնացնել և չափել դրամական միջոցների հոսքերի կամ իրական արժեքի փոփոխության համապատասխան մասը, որը վերագրելի է արտարժույթային ռիսկերից տարբեր այլ յուրահատուկ ռիսկերի:

Հեջավորման փոխհարաբերությունները լինում են երեք տեսակի՝

(ա) իրական արժեքի հեջ. ճանաչված ակտիվի կամ պարտավորության կամ չճանաչված կայուն պարտավորվածության, կամ այդ ակտիվի, պարտավորության կամ կայուն պարտավորվածության որոշակիացված մասի իրական արժեքի փոփոխությունների այնպիսի ենթարկվածության հեջ, որը վերագրելի է որոշակի ռիսկի և կարող է ազդեցություն ունենալ շահույթի կամ վնասի վրա.

(բ) դրամական միջոցների հոսքերի հեջ. դրամական միջոցների հոսքերի տատանումներին ենթարկվածության հեջ, որը՝ (i) վերագրելի է ճանաչված ակտիվի կամ պարտավորության (ինչպիսիք են փոփոխական տոկոսադրույքով պարտքի գծով ապագա տոկոսային բոլոր կամ որոշ վճարումները) կամ մեծապես հավանական կանխատեսված գործարքի հետ կապված որոշակի ռիսկի, և (ii) կարող է ազդեցություն ունենալ շահույթի կամ վնասի վրա.

(գ) արտերկրյա ստորաբաժանման մեջ զուտ ներդրման հեջ:

Հեջավորման փոխհարաբերությունը բավարարում է հեջի հաշվառման պահանջները այն և միայն այն դեպքում, եթե բավարարվում են բոլոր հետևյալ պայմանները.

(ա) հեջի սկզբի դրությամբ գոյություն ունի հեջավորման փոխհարաբերության և հեջի իրականացման հետ կապված կազմակերպության ռիսկերի կառավարման նպատակների և ռազմավարության ֆորմալ նախատեսում և փաստաթղթավորում: Այդ փաստաթղթերի մեջ պետք է նույնականացվեն հեջավորման գործիքը և հեջավորված հոդվածը կամ գործառնությունը, հեջավորվող ռիսկի բնույթը, և թե ինչպես է կազմակերպությունը գնահատելու հեջավորման գործիքի արդյունավետությունը՝ կապված հեջավորված հոդվածների՝ հեջավորված ռիսկերին վերագրելի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություններին ենթարկվածությունը չեզոքացնելու հետ.

(բ) ակնկալվում է, որ հեջը կլինի մեծապես արդյունավետ հեջավորված ռիսկին վերագրելի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունների չեզոքացման գործում՝ տվյալ հեջավորման փոխհարաբերության գծով ռիսկերի կառավարման սկզբնապես փաստաթղթավորված ռազմավարությանը համապատասխան.

(գ) դրամական միջոցների հոսքերի հեջերի դեպքում հեջի առարկա հանդիսացող կանխատեսված գործարքը մեծապես հավանական է և ցուցաբերում է ենթարկվածություն դրամական միջոցների հոսքերի տատանումների նկատմամբ, որոնք, ի վերջո, կարող են ազդել շահույթի կամ վնասի վրա.

(դ) հեջի արդյունավետությունը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել, այսինքն՝ հեջավորված հոդվածի իրական արժեքը կամ դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք վերագրելի են հեջավորված ռիսկին, ինչպես նաև հեջավորման գործիքի իրական արժեքը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել.

(ե) հեջը գնահատվում է անընդհատ հիմունքով և որոշվում է, որ այն փաստացի եղել է մեծապես արդյունավետ այն հաշվետու ֆինանսական ժամանակաշրջանների ընթացքում, որոնց համար այն նախատեսված էր:

Իրական արժեքի հեջը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

(ա) հեջավորման գործիքի՝ իրական արժեքով վերաչափումից օգուտը կամ վնասը (հեջավորման ածանցյալ գործիքի դեպքում), կամ դրա հաշվեկշռային արժեքի՝ ՀՀՄՍ 21-ի

համաձայն չափված արտարժութային բաղադրիչը (հեջավորման ոչ ածանցյալ գործիքի դեպքում) ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) հեջավորված ռիսկին վերագրելի՝ հեջավորված հոդվածի գծով օգուտը կամ վնասը ճշգրտում է հեջավորված հոդվածի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այս դրույթը կիրառվում է, եթե հեջավորված հոդվածը այլապես կչափվեր սկզբնական արժեքով: Հեջավորված ռիսկին վերագրելի օգուտի կամ վնասի ճանաչումը շահույթում կամ վնասում կիրառվում է, եթե հեջավորված հոդվածը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվ է:

Իրական արժեքի հեջի հաշվառումը առաջընթաց կիրառմամբ դադարեցվում է, եթե՝

(ա) հեջավորման գործիքի ժամկետը լրանում է, կամ այն վաճառվում, դադարեցվում կամ իրագործվում է (այս վերջին դեպքում հեջավորման գործիքի փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը մեկ այլ հեջավորման գործիքով չի դիտվում որպես ժամկետի լրացում կամ դադարեցում, եթե նման փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը փաստաթղթավորված հեջավորման ռազմավարության մաս է կազմում):

(բ) տվյալ հեջը այլևս չի բավարարում հեջի հաշվառման պահանջների կիրառման վերաբերյալ նշված չափանիշները. կամ

(գ) Ընկերությունը չեղյալ է համարում հեջի նախատեսումը:

Դրամական միջոցների հոսքերի հեջը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

(ա) հեջավորման գործիքի օգուտի կամ վնասի այն մասը, որը որոշված է որպես արդյունավետ հեջ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

(բ) հեջավորման գործիքի օգուտի կամ վնասի ոչ արդյունավետ մասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե կանխատեսված գործարքի հեջը հետագայում հանգեցնում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ճանաչման, ապա դրա հետ կապված օգուտները կամ վնասները, որոնք ճանաչվել էին այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում են՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում այն նույն ժամանակաշրջանում կամ ժամանակաշրջաններում, որոնցում ձեռք բերված ակտիվը կամ ստանձնած պարտավորությունը ազդում է շահույթի կամ վնասի վրա (օրինակ՝ այն ժամանակաշրջաններում, երբ ճանաչվում է տոկոսային եկամուտը կամ տոկոսային ծախսը): Սակայն, եթե ակնկալվում է, որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված վնասը ամբողջությամբ կամ մասամբ չի փոխհատուցվի մեկ կամ մի քանի ապագա ժամանակաշրջանների ընթացքում, ապա այն գումարը, որն ըստ ակնկալիքների չի փոխհատուցվելու, վերադասակարգվում է՝ ներառվելով շահույթում կամ վնասում:

Եթե կանխատեսված գործարքի հեջը հետագայում հանգեցնում է ոչ ֆինանսական ակտիվի կամ ոչ ֆինանսական պարտավորության ճանաչման, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվի կամ ոչ ֆինանսական պարտավորության գծով կանխատեսված գործարքը դառնում է կայուն պարտավորվածություն, որի համար կիրառվում է իրական արժեքի հեջի հաշվառում, ապա համապատասխան օգուտները կամ վնասները, որոնք ճանաչվել էին այլ համապարփակ

Ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում են՝ ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում այն նույն ժամանակաշրջանում կամ ժամանակաշրջաններում, որոնցում ձեռք բերված ակտիվը կամ ստանձնած պարտավորությունը ազդում են շահույթի կամ վնասի վրա (օրինակ՝ այն ժամանակաշրջաններում, երբ ճանաչվում է մաշվածության գծով ծախսը կամ վաճառքի ինքնարժեքը): Սակայն, եթե ակնկալվում է, որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված վնասը ամբողջությամբ կամ մասամբ չի փոխհատուցվի մեկ կամ մի քանի ապագա ժամանակաշրջանների ընթացքում, ապա այն գումարը, որն ըստ ակնկալիքների չի փոխհատուցվելու, վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում:

Հետևյալ հանգամանքներից ցանկացածի դեպքում դրամական միջոցների հոսքերի հեջը առաջընթաց կիրառմամբ դադարեցվում է.

(ա) հեջավորման գործիքի ժամկետը լրանում է, կամ այն վաճառվում, դադարեցվում կամ իրագործվում է (այս վերջին դեպքում հեջավորման գործիքի փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը մեկ այլ հեջավորման գործիքով չի դիտվում որպես ժամկետի լրացում կամ դադարեցում, եթե նման փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը փաստաթղթավորված հեջավորման ռազմավարության մաս է կազմում): Այս դեպքում հեջավորման գործիքի գծով կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, շարունակվում է առանձին արտացոլվել սեփական կապիտալում մինչև կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը: Երբ այդ գործարքը տեղի է ունենում, կիրառվում են ՀՀՄՍ 39-ի 97-րդ, 98-րդ կամ 100-րդ պարագրաֆները.

(բ) տվյալ հեջը այլևս չի բավարարում հեջի հաշվառման կիրառման չափանիշները: Այս դեպքում հեջավորման գործիքի գծով կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ եկամտում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, շարունակվում է առանձին արտացոլվել սեփական կապիտալում մինչև կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը: Երբ այդ գործարքը տեղի է ունենում, կիրառվում են ՀՀՄՍ 39-ի 97-րդ, 98-րդ կամ 100-րդ պարագրաֆները.

(գ) այլևս չի ակնկալվում, որ կանխատեսված գործարքը տեղի կունենա, որի դեպքում հեջավորման գործիքի գծով համապատասխան կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, վերադասակարգվու է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը, որն այլևս մեծապես հավանական չէ, այնուամենայնիվ, դեռևս կարող է ակնկալվել.

(դ) Ընկերությունը չեղյալ է համարում նախատեսումը: Կանխատեսված գործարքի հեջավորման դեպքում հեջավորման գործիքի գծով համապատասխան կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, շարունակվում է առանձին արտացոլվել

սեփական կապիտալում մինչև կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը կամ մինչև այն պահը, երբ դրա տեղի ունենալն այլևս չի ակնկալվում: Երբ գործարքը տեղի է ունենում, կիրառվում են ՀՀՄՍ 39-ի 97-րդ, 98-րդ կամ 100-րդ պարագրաֆները: Եթե գործարքի տեղի ունենալն այլևս չի ակնկալվում, կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում:

Չուտ ներդրման հեջը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

Արտերկրյա ստորաբաժանման մեջ զուտ ներդրման հեջը՝ ներառյալ դրամային հոդվածի հեջը, որը հաշվառվում է որպես զուտ ներդրման մի մաս, հաշվառվում է դրամական միջեցների հոսքերի հեջի հաշվառմանը համանման.

(ա) հեջավորման գործիքի օգուտի կամ վնասի այն մասը, որը որոշված է որպես արդյունավետ հեջ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում.

(բ)անարդյունավետ մասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հեջի արդյունավետ մասին վերաբերող հեջավորման գործիքի գծով օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում՝ համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի 48-49-րդ պարագրաֆների, արտերկրյա ստորաբաժանման օտարման կամ մասնակի օտարման ժամանակ:

17) ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառումը,

Ընկերության համար դուստր կազմակերպությունը կազմակերպություն է (ներառյալ ոչ կորպորատիվ (իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող) կազմակերպությունը, ինչպիսին ընկերակցությունն է), որը վերահսկվում է Ընկերության կողմից:

Ընկերության համար ասոցիացված կազմակերպությունը կազմակերպություն է (ներառյալ ոչ կորպորատիվ (իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող) կազմակերպությունը, ինչպիսին ընկերակցությունն է), որի նկատմամբ Ընկերությունն ունի նշանակալի ազդեցություն, և որը չի հանդիսանում ոչ դուստր կազմակերպություն, ոչ էլ բաժնեմաս համատեղ ձեռնարկումում:

Դուստր կազմակերպության վերահսկողությունը կորցնելու դեպքում Ընկերությունը՝

(ա) ապաճանաչում է դուստր կազմակերպության ակտիվները (ներառյալ գույքիլը) և պարտավորությունները իրենց հաշվեկշռային արժեքներով այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վերահսկողությունը կորցվում է.

(բ)ապաճանաչում է նախկին դուստր կազմակերպությունում չվերահսկող բաժնեմասերի հաշվեկշռային արժեքը այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վերահսկողությունը կորցվում է (ներառյալ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի՝ դրանց վերագրվող այլ բաղադրիչները).

(գ)ճանաչում է.

(i) այն գործարքի, դեպքի կամ հանգամանքների արդյունքում ստացված հատուցման իրական արժեքը, որոնք հանգեցրել են վերահսկողության կորստի. և

(ii) Եթե վերահսկողության կորստի հանգեցրած գործարքը ներառում է դուստր կազմակերպության բաժնետոմսերի բաշխումը սեփականատերերին, որոնք գործում են որպես սեփականատեր իրենց կարգավիճակով, ապա այդ բաշխումը.

(դ) ճանաչում է նախկին դուստր կազմակերպությունում մնացած ներդրումը իր այն ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքով, երբ վերահսկողությունը կորցվել է.

(ե) ՀՀՄՍ 27-ի 35-րդ պարագրաֆում նշված գումարները վերադասակարգում է շահույթի կամ վնասի մեջ կամ փոխանցում է ուղղակիորեն չբաշխված շահույթին, եթե այդպես է պահանջվում այլ ՖՀՄՍ-ներով.

(զ) արդյունքում առաջացող տարբերությունը որպես օգուտ կամ կորուստ ճանաչում է մայր կազմակերպությանը վերագրվող շահույթում կամ վնասում:

Երբ Ընկերությունը պատրաստում է առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ, այն դուստր կազմակերպություններում, համատեղ վերահսկվող կազմակերպություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառում է ՀՀՄՍ 39-ի համապատասխան:

Դուստր կազմակերպությունից, համատեղ վերահսկվող կազմակերպությունից կամ ասոցիացված կազմակերպությունից ստացվելիք շահաբաժինը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ սահմանվում է շահաբաժինը ստանալու իրավունքը:

Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրում հաշվառվում է բաժնեմասնակցության մեթոդի օգտագործմամբ, բացառությամբ երբ՝ ներդրումը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող՝ «վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն» ՖՀՄՍ 5-ին համապատասխան, որի դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ՖՀՄՍ 5-ին համապատասխան:

Բաժնեմասնակցության մեթոդի օգտագործումը դադարեցվում է սկսած այն ամսաթվից, երբ Ընկերությունը դադարում է նշանակալի ազդեցություն ունենալ ասոցիացված կազմակերպության նկատմամբ, և այդ ամսաթվից ներդրումը հաշվառվում է ՀՀՄՍ 39-ին համապատասխան՝ պայմանով, որ ասոցիացված կազմակերպությունը չի դառնում դուստր կազմակերպություն կամ համատեղ ձեռնարկում, ինչպես սահմանված է ՀՀՄՍ 31-ում: Նշանակալի ազդեցությունը կորցնելիս նախկին ասոցիացված կազմակերպությունում դեռ պահվող ներդրումը չափվում է իրական արժեքով:

Շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է ստորև նշվածների միջև տարբերությունը՝

(ա) դեռ պահվող ներդրման իրական արժեքի և ասոցիացված կազմակերպությունում մասնակցության մի մասի օտարումից ստացված մուտքերի հանրագումար,

(բ) նշանակալի ազդեցությունը կորցնելու ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեք:

Երբ ներդրումը դադարում է լինել ասոցիացված կազմակերպություն և հաշվառվում է ՀՀՄՍ 39-ին համապատասխան, ներդրման իրական արժեքը այն ամսաթվի դրությամբ, երբ այն դադարում է լինել ասոցիացված կազմակերպություն, դիտարկվում է որպես դրա իրական

արժեք ՀՀՄՍ 39-ին համապատասխան որպես ֆինանսական ակտիվ սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս օգտագործում են ասոցիացված կազմակերպության առկա ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունները:

Եթե ասոցիացված կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք օգտագործվում են բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս, պատրաստված են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվից տարբեր ամսաթվի դրությամբ, կատարվում են ճշգրտումներ՝ արտացոլելու համար այն նշանակալի գործարքների կամ դեպքերի հետևանքները, որոնք տեղի են ունեցել այդ ամսաթվի և Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի միջև ընկած ժամանակահատվածում: Բոլոր դեպքերում ասոցիացված կազմակերպության և Ընկերության հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջերի միջև տարբերությունը չպետք է երեք ամսից ավել լինի: Հաշվետու ժամանակաշրջանների տևողությունը և հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջերի միջև տարբերությունը պետք է ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան մնան նույնը:

Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումները Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվառվում են ՀՀՄՍ 27-ի 38–43-րդ պարագրաֆներին համապատասխան:

18) հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ,

Հիմնական միջոցները

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը ճանաչվում է որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

ա) հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի կազմակերպություն, և

բ) միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորը, որը ճանաչվում է որպես ակտիվ, ճանաչման պահին չափվում է իր սկզբնական արժեքով:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է՝

ա) գնման գինը, ներառյալ ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը՝ հանած առևտրային զեղչերը և արտոնությունները.

բ) ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում.

գ) հիմնական միջոցների ապատեղակայման և քանդման, ինչպես նաև իր զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման սկզբնապես գնահատված ծախսումների գումարը, որոնց գծով կազմակերպության պարտականությունը առաջանում է ձեռքբերման ժամանակ:

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Հիմնական միջոցի մաշվող գումարը պարբերական հիմունքով բաշխվում է դրա օգտակար ծառայության ընթացքում:

Հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի համար, որի արժեքը նշանակալի է միավորի ընդհանուր արժեքի նկատմամբ, մաշվածությունը հաշվարկվում է առանձին:

Յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մաշվածության գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ եթե այն ներառվել է մեկ այլ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում:

Հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը և օգտակար ծառայությունը վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարեվերջի դրությամբ, և եթե ակնկալիքները տարբերվում են նախորդ գնահատումներից, փոփոխությունները հաշվառվում են որպես փոփոխություն հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում:

Մաշվածության հաշվարկման համար կիրառվում է այնպիսի մեթոդ, որը արտացոլում է այն մոդելը, որով Ընկերությունն ակնկալում է սպառել ակտիվի տնտեսական օգուտները:

Ակտիվի համար կիրառվող մաշվածության հաշվարկման մեթոդը առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարեվերջի դրությամբ վերանայվում է և, եթե այդ ակտիվներից սպասվող տնտեսական օգուտների ստացման ակնկալվող մոդելի մեջ տեղի է ունեցել նշանակալի փոփոխություն, ապա մեթոդը փոխվում է՝ փոփոխված մոդելն արտացոլելու նպատակով: Այդ փոփոխությունը հաշվառվում է որպես փոփոխություն հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում:

Որոշելու համար, թե արդյոք հիմնական միջոցի միավորն արժեզրկված է, թե ոչ, կիրառվում է Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության 18-րդ կետը և ՀՀՄՍ 36 «Ակտիվների արժեզրկում» ստանդարտը:

Արժեզրկված, կորած կամ փոխանցված հիմնական միջոցների միավորների գծով երրորդ կողմերից փոխհատուցումը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ այդ փոխհատուցումը դառնում է ստացման ենթակա:

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

Հիմնական միջոցի միավորի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ միավորը ապաճանաչվում է (բացառությամբ երբ ՀՀՄՍ 17-ով պահանջվում է այլ բան՝ հետադարձ վարձակալությամբ վաճառքի դեպքում):

Հիմնական միջոցների միավորի ապաճանաչումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի (եթե առկա են) և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն: Օգուտը չի դասակարվում որպես հասույթ:

Ոչ նյութական ակտիվները

Ընկերության համար ոչ նյութական ակտիվ է համարվում որոշելի ոչ դրամային ակտիվը, որը չունի ֆիզիկական սուբստանցիա:

Ակտիվը որոշելի է, եթե այն՝

(ա) առանձնացվելի է, այսինքն՝ եթե կարող է առանձնացվել կամ բաժանվել կազմակերպությունից և վաճառվել, փոխանցվել, տրամադրվել լիցենզիայով, տրվել վարձակալությամբ կամ փոխանակվել անհատապես կամ հարակից պայմանագրի, որոշելի ակտիվի կամ պարտավորության հետ միասին՝ անկախ նրանից, թե արդյոք կազմակերպությունը մտադրություն ունի այդպես վարվելու. կամ

(բ) առաջանում է պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներից՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ իրավունքները փոխանցելի են կամ առանձնացվելի են կազմակերպությունից կամ այլ իրավունքներից ու պարտականություններից:

Ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միմիայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) հավանական է, որ ակտիվին վերագրելի ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն.

(բ) ակտիվի արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտների հավանականության գնահատումը իրականացվում է օգտագործելով խելամիտ և հիմնավորված ենթադրություններ, որոնք արտացոլում են ղեկավարության՝ այն տնտեսական պայմանների ամբողջական կազմի լավագույն գնահատականը, որոնք առկա կլինեն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով:

Ներստեղծված գուղվիլը չի ճանաչվում որպես ակտիվ:

Հետազոտությունից (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվները չեն ճանաչվում: Հետազոտության (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլի) ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց տեղի ունենալու պահին:

Մշակումից (կամ ներքին նախագծի մշակման փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միմիայն այն դեպքում, երբ հնարավոր է ցուցադրել ստորև բերվածն ամբողջությամբ՝

(ա) ոչ նյութական ակտիվն այնպիսի ավարտուն վիճակի հասցնելու տեխնիկական իրագործելիությունը, որ այն մատչելի լինի օգտագործման կամ վաճառքի համար.

(բ) ոչ նյութական ակտիվն ավարտին հասցնելու և այն օգտագործելու կամ վաճառելու մտադրությունը.

(գ) ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու կարողությունը.

(դ) այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվն առաջացնելու հնարավոր ապագա տնտեսական օգուտներ: Ի թիվս այլոց, պետք է ցուցադրվի ոչ նյութական ակտիվի միջոցով ստեղծվող արդյունքի կամ հենց այդ ոչ նյութական ակտիվի համար շուկայի առկայությունը, կամ, եթե ակտիվը օգտագործվելու է կազմակերպության ներսում, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակարությունը.

(ե) մշակումն ավարտին հասցնելու և ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու համար անհրաժեշտ համապատասխան տեխնիկական, ֆինանսական և այլ միջոցների առկայությունը.

(գ) ոչ նյութական ակտիվին մշակման ընթացքում վերագրելի ծախսումներն արժանահավատորեն չափելու կարողությունը:

Ներստեղծված ապրանքանիշերը, խորագրերը, հրապարակումների անվանումները, հաճախորդների ցուցակները և այլ էության մանաստիպ միավորները չեն ճանաչվում որպես ոչ նյութական ակտիվներ:

Ոչ նյութական միավորի գծով ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս, երբ դրանք տեղի են ունենում՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ.

(ա) դրանք կազմում են ոչ նյութական ակտիվի ճանաչման սահմանված չափանիշները բավարարող սկզբնական արժեքի մաս կամ

(բ) միավորը ձեռք է բերվում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում և չի կարող ճանաչվել որպես ոչ նյութական ակտիվ: Այդպիսի դեպքում նշված ծախսումները կազմում են ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ գուղվիլ ճանաչված գումարի մաս:

Ոչ նյութական միավորի գծով ծախսումները, որոնք սկզբնապես ճանաչվել են որպես ծախս, ավելի ուշ ամսաթվով չեն ճանաչվում որպես ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքի մաս:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած ցանկացած կուտակված ամորտիզացիա և ցանկացած կուտակված արժեզրկումից կորուստներ:

Արմենբրոկը որոշում է, թե արդյոք ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը որոշակի է, թե անորոշ, իսկ որոշակի լինելու դեպքում որոշում է նաև այդ օգտակար ծառայության տևողությունը կամ օգտակար ծառայությունը ներկայացնող արտադրանքի կամ նմանատիպ միավորների քանակը: Ոչ նյութական ակտիվը դիտարկվում է որպես անորոշ օգտակար ծառայություն ունեցող, երբ բոլոր առնչվող գործոնների վերլուծության հիման վրա կարելի է եզրակացնել, որ չկա որևէ կանխատեսելի սահմանափակում այն ժամանակահատվածի, որի ընթացքում այդ ակտիվից ակնկալվում է զուտ դրամական ներհոսք դեպի կազմակերպություն:

Ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը, որը բխում է պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներից, չպետք է գերազանցի պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքների ժամկետը, սակայն կարող է լինել ավելի կարճ՝ կախված այն ժամանակահատվածից, որի ընթացքում ենթադրվում է օգտագործել տվյալ ակտիվը: Եթե պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքները փոխանցվում են սահմանափակ ժամկետով, որը կարող է նորացվել, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը ներառում է նորացման ժամանակահատվածը (ժամանակահատվածները) միայն այն դեպքում, երբ առկա է նորացումն առանց էական ծախսումների իրականացնելու ապացույցը:

Օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացվող գումարը պարբերաբար բաշխվում է դրա օգտակար ծառայության ընթացքում: Ամորտիզացիան հաշվարկվում է այն պահից, երբ ակտիվը մատչելի է

օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ գտնվում է այն վայրում և այն վիճակում, որն անհրաժեշտ է, որպեսզի այն կարողանա գործել ղեկավարության կողմից նախատեսված ձևով: Ամորտիզացիայի հաշվարկումը դադարեցվում է, երբ տվյալ ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող (կամ ներառվում է օտարվող ակտիվների այն խմբում, որը դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող), կամ, երբ այդ ակտիվն ապաճանաչվում է՝ նայած, թե այդ ամսաթվերից որն ավելի շուտ կլինի: Ամորտիզացիայի կիրառվող մեթոդը պետք է արտացոլի այն մոդելը, ըստ որի՝ ակնկալվում է, որ ակտիվից ստացվող ապագա տնտեսական օգուտները կսպառվեն կազմակերպության կողմից: Եթե այդ մոդելը հնարավոր չէ արժանահավատորեն որոշել, ապա կիրառվում է գծային մեթոդը: Յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար հաշվարկված ամորտիզացիայի ծախսումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե միայն որևէ ստանդարտով չի թույլատրվում կամ պահանջվում, որ այն ներառվի մեկ այլ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում:

Օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվի մնացորդային արժեքը համարվում է զրո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ՝

(ա) առկա է երրորդ կողմի պարտավորվածություն՝ գնելու այդ ակտիվը օգտակար ծառայության ավարտին. կամ

(բ) ակտիվի համար գոյություն ունի գործող շուկա և

(i) մնացորդային արժեքը կարող է որոշվել՝ վկայակոչելով այդ շուկան.

(ii) հավանական է, որ այդպիսի շուկա գոյություն կունենա տվյալ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի վերջում:

Որոշակի օգտակար ծառայություն ունեցող ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը և ամորտիզացիայի մեթոդը վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում: Եթե ակտիվի ակնկալվող օգտակար ծառայությունը տարբերվում է նախորդ գնահատումներից, ապա ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը համապատասխանաբար փոփոխվում է: Եթե ակտիվից առաջացող և դրանում մարմնավորված տնտեսական օգուտների սպառման ակնկալվող մոդելում փոփոխություն է տեղի ունեցել, ապա ամորտիզացիայի մեթոդը փոփոխվում է այնպես, որ արտացոլի այդ փոփոխությունները: Այդպիսի փոփոխությունները հաշվառվում են որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ:

Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետով ոչ նյութական ակտիվը ամորտիզացիայի ենթակա չէ:

Ամորտիզացիայի չենթարկվող ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանում վերանայվում է՝ պարզելու համար, թե արդյոք իրադարձություններն ու հանգամանքները շարունակում են հիմնավորել անորոշ ժամկետով օգտակար ծառայության գնահատումը տվյալ ակտիվի համար: Եթե դա այդպես չէ, ապա օգտակար ծառայության գնահատման փոփոխությունը անորոշ ժամկետից դեպի որոշակի ժամկետ հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումի փոփոխություն:

Որոշելու համար, թե արդյոք ոչ նյութական ակտիվն արժեզրկված է, թե ոչ, կիրառվում է Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության 18-րդ կետը և ՀՀՄՍ 36-ը:

Ոչ նյութական ակտիվը ապաճանաչվում է՝

(ա) օտարման պահին. կամ

(բ) երբ դրա օգտագործումից կամ հետագա օտարումից այլևս չեն ակնկալվում ապագա տնտեսական օգուտներ:

Ոչ նյութական ակտիվի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես օտարումից զուտ ներհոսքի, եթե կա այդպիսին, և տվյալ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն: Այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ակտիվի ապաճանաչման պահին (եթե ՀՀՄՍ 17-ը այլ բան չի պահանջում վաճառքի և հետվարձակալման դեպքում): Օգուտը չի դասակարվում որպես հասույթ:

19) հաճախորդների միջոցներ,

Եթե Ընկերությունը չունի հաճախորդի միջոցները ի շահ իրեն օգտագործելու պայմանագրով նախատեսված իրավունք, ապա հաճախորդի միջոցները հաշվառումը տարվում է հետհաշվեկշռային հողվածներով և այդ միջոցները չեն ներառվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Եթե Ընկերությունն ունի հաճախորդի միջոցները ի շահ իրեն օգտագործելու պայմանագրով նախատեսված իրավունք, ապա այդ միջոցները դիտարկվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և դրանց նկատմամբ կիրառվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվառման քաղաքականությունը:

20) ներդրումային ընկերությունների կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր,

Ընկերության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական պարտավորություններ և դրանց նկատմամբ կիրառվում է ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառման քաղաքականությունը:

21) տարբերակումն այն գործառնությունների և իրադարձությունների, որոնք հանգեցնում են հաշվեկշռում ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչմանը, այն գործառնություններից և իրադարձություններից, որոնք առաջացնում են միայն պայմանական դեպքեր և պայմանավորվածություններ,

Ընկերության համար պայմանական պարտավորություն է համարվում.

ա) հնարավոր պարտականությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որի գոյությունը հաստատվելու է միայն մեկ կամ ավելի ապագա անորոշ դեպքերի տեղի ունենալով կամ չունենալով, որոնք ամբողջովին չեն վերահսկվում Ընկերության կողմից. կամ

բ) ներկա պարտականությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որը, սակայն, չի ճանաչվում հետևյալ պատճառներով՝

i. հավանական չէ, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. կամ

ii. պարտականության գումարը չի կարող չափվել բավարար արժանահավատությամբ:

Ընկերության համար պայմանական ակտիվ է համարվում. հնարավոր ակտիվը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որի գոյությունը հաստատվելու է միայն մեկ կամ ավելի ապագա անորոշ դեպքերի տեղի ունենալով կամ չունենալով, որոնք ամբողջովին չեն վերահսկվում Ընկերության կողմից:

Պայմանական ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում:

22) ընդհանուր գործունեության ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը,

Ընկերության համար պահուստ է համարվում անորոշ ժամկետով կամ գումարով պարտավորություն:

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Եթե վերը նշված պայմանները չեն բավարարվում, ապա պահուստ չի ճանաչվում:

Հազվադեպ դեպքերում կարող է հստակ չլինել, թե արդյոք գոյություն ունի ներկա պարտականություն: Այս դեպքերում համարվում է, որ անցյալ դեպքը հանգեցրել է ներկա պարտականության, եթե, հաշվի առնելով հասանելի բոլոր վկայությունները, ավելի շատ հավանական է, քան ոչ, որ ներկա պարտականությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գոյություն ունի:

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը պետք է իրենից ներկայացնի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Պահուստի լավագույն գնահատականը որոշելու համար հաշվի են առնվում այն ռիսկերը և անորոշությունները, որոնք անխուսափելիորեն ի հայտ են գալիս բազմաթիվ դեպքերում և հանգամանքներում:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Որպես զեղչման դրույք վերցվում է այն դրույքը՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ջեղչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Ապագա դեպքերը, որոնք կարող են ազդեցություն թողնել պարտականությունը մարելու համար պահանջվող գումարի վրա, արտացոլվում են պահուստի գումարում, երբ բավականաչափ անկողմնակալ վկայություն կա, որ դրանք ի հայտ են գալու:

Ակտիվների ակնկալվող օտարումից օգուտները հաշվի չեն առնվում պահուստը չափելիս:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Ընկերության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի: Փոխհատուցումը դիտվում է որպես առանձին ակտիվ: Փոխհատուցման գծով ճանաչված գումարը չպետք է գերազանցի պահուստի գումարը:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պահուստին վերաբերող ծախսը կարող է ներկայացվել զուտ հիմունքով՝ հանելով փոխհատուցման գծով ճանաչված գումարը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պահուստները վերանայվում և ճշգրտվում են՝ ընթացիկ լավագույն գնահատականը արտացոլելու համար: Եթե այլևս հավանական չէ, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ապա պահուստը հակադարձվում է:

Պահուստը օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

Ապագա գործառնական վնասների համար պահուստներ չեն ճանաչվում:

Եթե Ընկերությունն ունի անբարենպաստ պայմանագիր, ապա այդ պայմանագրի գծով ներկա պարտականությունը ճանաչվում և չափվում է որպես պահուստ:

Վերակազմավորման գծով պահուստը պետք է ներառի միայն ուղղակիորեն վերակազմավորումից առաջացող ծախսումները, որոնք՝

ա) անպայմանորեն հետևանք են վերակազմավորման.

բ) կապված չեն Ընկերության անընդհատ գործունեության հետ:

23) կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ,

Ընկերության կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Ընկերության թողարկված բաժնետոմսերի քանակի և մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքի արտադրյալը:

Թողարկված բաժնետոմսերի իրացման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքի և բաժնետոմսերի անվանական արժեքի դրական տարբերությունը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

24) փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը,

Մի քանի փոխանակման փոխարժեքի առկայության դեպքում օգտագործվում է այն փոխարժեքը, որով տվյալ գործառնությունից բխող դրամական հոսքերը կամ հաշիվների մնացորդները կարող էին կարգավորվել (մարվել), եթե այդ դրամական միջոցների հոսքերը տեղի ունենային չափման ամսաթվի դրությամբ: Եթե երկու արժույթների միջև փոխանակման հնարավորությունը ժամանակավորապես անհնարին է, օգտագործվում է առաջին հաջորդող փոխարժեքը, որը կկիրառվեր հնարավոր փոխանակման դեպքում:

25) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը,

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են, և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարը այն և միայն այն դեպքում, երբ ընկերությունը.

(ա) տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.

(բ) մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշների, փոխանցված ակտիվը և համապատասխան պարտավորությունը չեն հաշվանցվում:

26) ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումները,

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել սկզբնական գնահատականներում փոփոխություն և վերադասակարգման արդյունքում ֆինանսական հաշվետվությունները կլինեն առավել արժանավահատ:

27) տեղեկատվություն սեզմենտների վերաբերյալ:

6. Ծանոթագրություն 2-ում բացահայտվում է կազմված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխանությունը ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և ներդրումային ընկերության իրավասու մարմնի կողմից հաստատված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

Կազմված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխանում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և «ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ-ի իրավասու մարմնի կողմից հաստատված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

7. «Ծանոթագրություն 3. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ» ծանոթագրությունը ներկայացնում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի, ծախսերի հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի՝

		Հաշվետու ժամանակաշրջա ն	Նախորդ ժամանակաշրջա ն
1.	Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ		
1)	Տոկոսային եկամուտներ բանկային հաշիվներից և ներդրված ավանդներից	11849	23801
2)	Տոկոսային եկամուտներ արժեթղթերից	542825	429385
3)	Տոկոսային եկամուտներ փոխառություններից	2029	2513
4)	Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրերից	682	1682
5)	Տոկոսային եկամուտներ սվոպից		
6)	Այլ տոկոսային եկամուտներ		1953
7)	Ընդամենը	557385	459334
2.	Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր		
1)	Տոկոսային ծախսեր ներգրավված փոխառությունների և ստացված վարկերի դիմաց	10283	4338
2)	Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերի գծով	397024	295182
3)	Տոկոսային ծախսեր սվոպի գծով		
4)	Տոկոսային ծախսեր ներդրումային ընկերությունների կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց		
5)	Այլ տոկոսային ծախսեր		
6)	Ընդամենը	407307	299520
3.	Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	150078	159814

8. «Ծանոթագրություն 4. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»
 Ծանոթագրությունը ներկայացնում է կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտների և

ծախսերի հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>		
1)	Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով միջնորդավճարներից		
2)	Արժեթղթերով գործարքներից միջնորդավճարներից	6688	3280
3)	Խորհրդատվական ծառայությունների գծով միջնորդավճարներից	4975	6775
4)	Արժեթղթերի տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարներից		
5)	Այլ ներդրումային ծառայությունների գծով միջնորդավճարներից		
6)	Պահառության գործունեությունից	20	
7)	Այլ միջնորդավճարներ	22	12368
8)	Ընդամենը	11705	22423
2.	<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</u>		
1)	Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	1800	
2)	Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	9905	22423

9. «Ծանոթագրություն 5. Եկամուտ շահութաբաժիններից» ծանոթագրությունը ներկայացնում է շահութաբաժինների հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

	<u>Շահութաբաժիններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Սովորական բաժնետոմսերի գծով հայտարարված շահութաբաժիններ	491	451
2.	Սովորական բաժնետոմսերի գծով վճարված շահութաբաժիններ	491	
3.	Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով հայտարարված շահութաբաժիններ		
4.	Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով վճարված շահութաբաժիններ		

10. «Ծանոթագրություն 6. Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից» ծանոթագրությունը ներկայացնում է առևտրային գործառնություններից զուտ եկամուտների հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	<u>Առևտրական նպատակներով պահվող ներդրումներից զուտ եկամուտներ</u>		
1)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	(875)	671
2)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	6277	(1286)
3)	Ընդամենը	5402	(615)
2.	<u>Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ եկամուտներ</u>		
1)	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	(5719)	
2)	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(479)	40
3)	Ընդամենը	(6198)	40
3.	<u>Արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտներ</u>		
1)	Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	664	2387
2)	Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(4278)	10518
3)	Ընդամենը	(3614)	12905
4	Ընդամենը զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	(4410)	12330

11. «Ծանոթագրություն 7. Այլ գործառնական եկամուտ» ծանոթագրությունը ներկայացնում է այլ գործառնական եկամտի հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

	Այլ գործառնական եկամուտ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ		
2.	Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ		
3.	Այլ եկամուտներ, այդ թվում՝	36442	7841
	Մինչև մարման ժամկետ պահվող ներդրումների օտարումից զուտ եկամուտ	19000	
4.	Ընդամենը	36442	7841

12. Եթե 11-րդ կետի աղյուսակի «Այլ եկամուտներ» տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են եկամտի գոյացման աղբյուրները:

13. «Ծանոթագրություն 8. Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին» ծանոթագրությունը ներկայացնում է համապատասխան ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին կատարված հատկացումները, պահուստներին կատարված մասհանումների վերադարձը և պահուստներին կատարված զուտ մասհանումները՝ հետևյալ կառուցվածքով.

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով		
1)	Պահուստի սկզբնական մնացորդ		
2)	Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3)	Պահուստին կատարված մասհանումների		

	վերադարձ		
4)	Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5)	Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
6)	Պահուստի օգտագործում		
7)	Պահուստի վերջնական մնացորդ		
2.	<u>Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների գծով</u>		
1)	Պահուստի սկզբնական մնացորդ		
2)	Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3)	Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		
4)	Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5)	Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
6)	Պահուստի օգտագործում		
7)	Պահուստի վերջնական մնացորդ		
3.	<u>Ներդրումների գծով</u>		
1)	Պահուստի սկզբնական մնացորդ		
2)	Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3)	Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		
4)	Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5)	Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
6)	Պահուստի օգտագործում		
7)	Պահուստի վերջնական մնացորդ		
4.	<u>Այլ ակտիվների գծով</u>		
1)	Պահուստի սկզբնական մնացորդ		
2)	Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3)	Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		
4)	Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5)	Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
6)	Պահուստի օգտագործում		
7)	Պահուստի վերջնական մնացորդ		

14. «Ծանոթագրություն 9. Ընդհանուր վարչական ծախսեր» ծանոթագրության տարրերն են՝

	Ընդհանուր վարչական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	51154	45629
2.	Ծախսեր սոցիալական ապահովության վճարների գծով	5002	4228
3.	Գործուղման և ուսուցման գծով ծախսեր	873	2915
4.	Անձնակազմի այլ ծախսեր	913	
5.	Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	14000	14000
6.	Ներդրումային ընկերության շենքի և սարքավորումների, փոխադրամիջոցների տեխնիկական սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր		2925
7.	Աուդիտի և այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	950	600
8.	Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	2437	1039
9.	Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	2718	7156
10.	Տրանսպորտային ծախսեր		
11.	Այլ վարչական ծախսեր	5292	4745
12.	Ընդամենը	83339	83237

15. Ծանոթագրություն 9-ում բացահայտվում են աշխատակիցների միջին թվաքանակը և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը:

Աշխատակիցների միջին թվաքանակը 19 մարտ է:

Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը 224000 դրամ է:

16. Եթե 14-րդ կետի աղյուսակի «Այլ վարչական ծախսերը» տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են այլ ծախսերի բաղադրիչները:

17. «Ծանոթագրություն 10. Այլ գործառնական ծախսեր» ծանոթագրության տարրերն են՝

	Այլ գործառնական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Հասարակական կապերի գծով ծախսեր	810	691
2.	Հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն ծախսեր	4723	4830
3.	Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	652	552
4.	Այլ ծախսեր		50
5.	Ընդամենը	6185	6123

18. Եթե 17-րդ կետի աղյուսակի «Այլ ծախսեր» տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են այլ ծախսերի ձևավորման բաղադրիչները:

19. «Ծանոթագրություն 11. Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից զուտ շահույթ (վնաս)» ծանոթագրության տարրերն են՝

	Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից զուտ եկամուտ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից		
2.	Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից		
3.	Դուստր ներդրումային ընկերություններում ներդրումներից		
4.	Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից		
5.	Ընդամենը		

20. 19-րդ կետում բերված աղյուսակում խմբից առաջացող շահույթները և վնասները ծանոթագրություններում ներկայացված են զուտ հիմունքներով (օրինակ՝ արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից շահույթները և վնասները կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով

շահույթները և վնասները), սակայն այդպիսի շահույթները և վնասները, ցույց են տրվում առանձին-առանձին, եթե դրանց չափը, բնույթը կամ ազդեցությունն այնպիսին են, որ դրանց առաձին բացահայտումը պահանջվում է ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտով:

21. «Ծանոթագրություն 12. Շահութահարկի գծով ծախս» ծանոթագրությունում բացահայտվում են ընթացիկ տարվա շահութահարկի և հետաձգված շահութահարկի գծով ծախսի հանրագումարը և ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ» ստանդարտով պահանջվող բացահայտումները: Ծանոթագրություն 12-ով բացահայտվում են նաև նախորդ միջանկյալ ժամանակաշրջանի շահութահարկի գծով ծախսի ճշգրտված գումարները:

	Շահութահարկի գծով ծախս	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	20236	20317
2.	Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		
3.	Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
4.	Ընդամենը	20236	20317

22. Ծանոթագրություն 12-ում բացահայտվում է նաև՝

- 1) գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը,
- 2) շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև

փոխկապակցվածությունը.

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	Նախորդ ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
1.	Շահույթը մինչև հարկումը	x	-	x	-
2.	Շահութահարկ՝	x	20	x	20

	դրույքաչափով				
3.	Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով	-	-	-	-
4.	Չհարկվող եկամուտներ	(x)	(x%)	(x)	(x%)
5.	Չնվազեցվող ծախսեր	x	x%	x	x%
6.	Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	x/(x)	x/(x)	x/(x)	x/(x)
7.	Շահութահարկի գծով ծախս				

3) Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

		Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ
1.	Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝				
1)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով				
2)	Վաճառքի համար մատչելի				

	Ֆինանսական ակտիվների գծով				
3)	Հիմնական միջոցների գծով				
4)	Այլ ակտիվների գծով				
5)	Ստեղծված պահուստների գծով				
6)	Այլ պարտավորություննե րի գծով				
2.	<i>Հետաձգված հարկային պարտավորությունն եր, այդ թվում՝</i>				
1)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով				
2)	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով				
3)	Հիմնական միջոցների գծով				
4)	Այլ ակտիվների գծով				
5)	Այլ պարտավորություննե րի գծով				
3.	<i>Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորո ւթյուն</i>				

4) ՀՀՄՍ 12-ով պահանջվող այլ բացահայտումներ:

23. «Ծանոթագրություն 13. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ» ծանոթագրությունում բացահայտվում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի հաշվարկման (հաշվարկման բանաձևերում որպես համարիչ և հայտարար օգտագործվող գումարների) վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 33 «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ» ստանդարտի: Բացահայտումները ներկայացվում են նաև այն դեպքում, երբ բացահայտվող գումարները բացասական են (մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող վնաս):

	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	82746	93182
2.	Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	()	()
3.	Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	82746	93182
4.	Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	267150	421150
5.	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.31	0.22
6.	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	0.31	0.22

24. «Ծանոթագրություն 14 Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում» ծանոթագրության տարրերն են.

1) «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում՝ ըստ սույն ենթակետում բերված աղյուսակի: Այս ծանոթագրության մեջ պետք է բացահայտվեն կանխիկ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործման որևէ սահմանափակման առկայությունը, այն դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների էական

գումարների մնացորդները, որոնք մատչելի չեն խմբի օգտագործման համար: Ընդ որում, այդ բացահայտումները պետք է ուղեկցվեն ղեկավարության մեկնաբանություններով:

	Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Կանխիկ դրամական միջոցներ և վճարային փաստաթղթեր	4081	1851
2.	Կանոնադրական կապիտալի կուտակման հաշիվ Կենտրոնական բանկում		
3.	Դեպոնացված միջոցներ Կենտրոնական բանկում		
4.	Հաշվեգրված տոկոսներ		
5.	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում		

2) «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, որոնք ներառվում են դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում»: Այս ծանոթագրությամբ բացահայտվում են «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության» մեջ «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում» տողերում ներառված հոդվածները:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում մնացորդը 150174 հազ. դրամ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում մնացորդը 98818 հազ. դրամ:

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում մնացորդը 78796 հազ. դրամ:

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում մնացորդը 150174 հազ. դրամ:

25. «Ծանոթագրություն 15. Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» ծանոթագրության տարրերն են՝

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Ընթացիկ հաշիվներ		
1)	Հայաստանի Հանրապետության բանկերում	94737	148823
2)	Այլ բանկերում		
3)	Դեպոնացված հաշիվներ բանկերում		

4)	Հաշվեգրված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը	94737	148823
2.	<u>Տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ, այլ պահանջներ</u>		
1)	Կենտրոնական բանկում՝		
	տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ		
	ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
	այլ		
2)	Բանկերում՝		
	տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ	104931	100300
	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր		
	արժեթղթերի փաթեթի կառավարում		
	այլ		
3)	Ներդրումային և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում		
	տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ		
	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր		
	արժեթղթերի փաթեթի կառավարում		
	այլ		
4)	Հաշվեգրված տոկոսներ	121	106
5)	Ընդամենը	199789	100406
3.	Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 8)	()	()
4.	Զուտ պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	199789	248729

26. Ծանոթագրություն 15-ում բացահայտվում են ընթացիկ հաշիվների և ավանդների օգտագործման գծով առկա սահմանափակումները, դրանցում առկա այն էական գումարների մնացորդները, որոնք մատչելի չեն օգտագործման համար (դատարանի որոշմամբ արգելանքի տակ գտնվող գումարները, պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող

գումարները, այլ): Ընդ որում այդ բացահայտումներն ուղեկցվում են ղեկավարության մեկնաբանություններով, օրինակ:

27. «Ծանոթագրություն 16. Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ» ծանոթագրության տարրերն են՝

	Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Տրամադրված փոխառություններ, այդ թվում՝	15774	8860
	Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը		
	Հայաստանի Հանրապետության տեղական ինքնակառավարման մարմիններին		
2.	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր		19589
3.	արժեթղթերի փաթեթի կառավարում		
4.	այլ	5600	4432
5.	Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	459	710
6.	Ընդամենը պահանջներ	21833	33591
7.	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8)		
8.	Ընդամենը զուտ պահանջներ	21833	33591

28. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հաճախորդներին տրամադրված չարժեգրված և խնդրահարույց փոխառությունների կառուցվածքը.

	Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հաճախորդներին տրամադրված արժեգրված փոխառությունների կառուցվածքը	Հաշվետու ժամանակաշրջան գումարը/քանակը	Նախորդ ժամանակաշրջան գումարը/քանակը
1.	Տրամադրված փոխառություններ, որից	15774/4	8860/4
2.	արժեգրված փոխառություններ, այդ թվում՝		
	ժամկետանց		

	վերանայված (վերաձևակերպված)		
	վերաֆինանսավորված		
3.	Ընդամենը փոխառություններ	15774/4	8860/4
4.	Հաճախորդներին տրամադրված փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8)		
5.	Ընդամենը զուտ փոխառություններ	15774/4	8860/4

29. Վերանայված (վերաձևակերպված) են համարվում այն ակտիվները, որոնց մարման ժամկետները կամ այլ պայմանները վերանայվել (վերաձևակերպվել) են, գումարները փոխանցվել են ակտիվային նոր գործիքներին, կամ էլ պայմանները վերանայվել են այլ կերպ՝ պարտապանի (փոխառուի) համար առավել նպաստավոր ուղղությամբ, ինչը պայմանավորված է նրա վատ ֆինանսական դրությամբ և (կամ) նրա պարտքը մարելու կարողությամբ:

30. Վերաֆինանսավորված ակտիվներն այն ակտիվներն են, որոնց մարումն իրականացվել է նոր ստանձնած պարտավորությունների աղբյուրների հաշվին:

31. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են փոխառուների թվաքանակը, տրամադրված փոխառությունների վերլուծությունն առնվազն ըստ հաճախորդների հետևյալ տիպերի.

	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Բանկեր, այդ թվում՝		
	տրամադրված փոխառություններ		
	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր		
	այլ		
2.	Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այդ թվում՝	19	
	տրամադրված փոխառություններ		
	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր		
	այլ	19	
3.	Պետական կազմակերպություններ, այդ թվում՝	240	240
	տրամադրված փոխառություններ		

	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր		
	այլ	240	240
4.	Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող ոչ պետական կազմակերպություններ, այդ թվում՝	5341	4192
	խոշոր կազմակերպություններ		
	փոքր և միջին կազմակերպություններ*	5341	4192
5.	Անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	15774	28449
	փոխառություններ		8860
	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր	15774	19589
6.	Անհատ ձեռնարկատերեր, այդ թվում՝		
	Փոխառություններ		
	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր		
7.	Հաշվեգրված տոկոսներ, այդ թվում՝	459	710
	տրամադրված փոխառությունների գծով	459	643
	ռեպո (հետգնման) համաձայնագրերի գծով		67
	այլ ակտիվների գծով		
8.	Ընդամենը պահանջներ	21833	33591
9.	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8)		
10.	Ընդամենը զուտ պահանջներ	21833	33591

32. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են խոշոր հաճախորդների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված փոխառությունների՝

- 1) ընդհանուր գումարը,
- 2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր փոխառությունների մեջ (ընդհանուր փոխառությունների n %-ը),
- 3) տոկոսային հարաբերակցությունը ընդհանուր կապիտալի նկատմամբ (կապիտալի n %-ը):

33. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում է հաճախորդների նկատմամբ պահանջների աշխարհագրական վերլուծությունը:

	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների վերլուծությունն ըստ ռեզիդենտության	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը
1.	Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներ	21374	100%	13292	40.4%
2.	ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ Շվեդիա			19589	59.6%
				19589	59.6%
3.	ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ				
4.	Հաշվեգրված տոկոսներ	459		710	
5.	Ընդամենը	21833		33591	

34. Ծանոթագրություն 16-ում «Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ» և «ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ» տողերում նշվում են երկրների անվանումները

35. «Ծանոթագրություն 17. Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ» ծանոթագրության տարրերն են՝

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Պետական արժեթղթեր		
1)	Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
	գանձապետական պարտատոմսեր		
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
	այլ		
2)	ԲԲԲ- /Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
	գանձապետական պարտատոմսեր		
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
	այլ		
3)	ԲԲԲ- /Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր		
	գանձապետական պարտատոմսեր		

	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
	այլ				
4)	Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պետական արժեթղթեր				
2.	<u>Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր</u>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
1)	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ				
	այլ				
2)	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ				
	այլ				
3)	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ	29852		25365	
	այլ				
4)	Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր	29852		25365	
3.	<u>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</u>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
1)	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				

	բաժնային գործիքներ				
	այլ				
2)	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ				
	այլ				
3)	Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր				
4)	Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր				
4.	<u>Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ</u>				
1)	տրամադրված փոխառություններ, դեբիտորական պարտքեր				
	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող փոխառուների տրամադրված փոխառություններ				
	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող փոխառուների տրամադրված փոխառություններ				
	Այլ				
2)	Ածանցյալ գործիքներ				
	ֆյուչերս				
	ֆորվարդ				
	օպցիոն				
	սվոպ				
	այլ				
3)	Ընդամենը				
5.	Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		29852	25365	

36. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» հաշվեկշռային արժեքները և իրական արժեքները: Եթե առկա են շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, և այդ հիմքով չափվում են ամորտիզացված արժեքով, ապա այս ծանոթագրության մեջ փաստը բացահայտվում է՝ բացահայտելով նաև

1) այդ ֆինանսական ակտիվների նկարագրությունը,

2) դրանց հաշվեկշռային արժեքը,

3) դրանց իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության բացատրությունը,

4) հնարավորության դեպքում այն գնահատականների տիրույթը, որում մեծապես հավանական է, որ կլինի իրական արժեքը: Բացի այդ, եթե վաճառվում են ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքները նախկինում հնարավոր չէր արժանահավատորեն չափել, ապա այդ փաստը, վաճառքի պահին այդպիսի ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչված շահույթի կամ վնասի գումարը անհրաժեշտ է բացահայտել:

37. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը վաճառքի համար մատչելի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

38. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթերը:

39. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը՝ ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի թողարկած արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության պետական այլ արժեթղթեր և այլն) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ,

Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ և այլն):

40. «Ծանոթագրություն 18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ» ծանոթագրության տարրերն են՝

		Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
1.	Պետական արժեթղթեր				
1)	Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսեր				
	գանձապետական պարտատոմսեր				
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
	այլ				
2)	ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր				
	գանձապետական պարտատոմսեր				
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
	այլ				
3)	ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր				
	գանձապետական պարտատոմսեր				
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
	այլ				
4)	Ընդամենը պետական արժեթղթեր				
2.	Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
1)	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				

	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ				
	այլ				
2)	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ	2560		3000	
	այլ				
3)	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		40637		
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	41435		30799	
	բաժնային գործիքներ	306	61672	306	97833
	այլ				
4)	Ընդամենը Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր	44301	102309	34105	97833
3.	<u>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</u>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
1)	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ				
	այլ				
2)	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և				

	վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	բաժնային գործիքներ				
	այլ				
3)	Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր				
4)	Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր				
4.	<u>Վաճառքի համար մատչելի այլ ֆինանսական ակտիվներ</u>				
1)	տրամադրված փոխառություններ, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր				
	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող փոխառուների փոխառություններ				
	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող փոխառուների փոխառություններ				
	Այլ				
2)	Ընդամենը				
5.	Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		146610		131938

41. Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների» հաշվեկշռային արժեքները և իրական արժեքները, իսկ իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության դեպքում՝ ամորտիզացված արժեքը: Ընդ որում, այն ծանոթագրության մեջ, որտեղ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոխարեն բացահայտվում է դրանց ամորտիզացիոն արժեքը, բացահայտվում են նաև՝

1) այդ ֆինանսական ակտիվների նկարագրությունը,

2) դրանց հաշվեկշռային արժեքը,

3) դրանց իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության բացատրությունը,

4) հնարավորության դեպքում, այն գնահատականների տիրույթը, որում մեծապես հավանական է, որ կլինի իրական արժեքը: Բացի այդ, եթե վաճառվում են այս դասում հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքները նախկինում հնարավոր չէր արժանահավատորեն չափել, ապա բացահայտվում են այդ փաստը, վաճառքի պահին այդպիսի ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչված շահույթի կամ վնասի գումարը:

42. Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

43. Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը՝ ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի թողարկած արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության պետական այլ արժեթղթեր և այլն) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ և այլն):

44. «Ծանոթագրություն 19. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ» ծանոթագրության տարրերն են՝

		Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
1.	Պետական արժեթղթեր				
1)	Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝	4515769		3770324	
	գանձապետական պարտատոմսեր	4515769		3770324	
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
	այլ				
2)	ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝				
	գանձապետական պարտատոմսեր				
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
	այլ				
3)	ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝				
	գանձապետական պարտատոմսեր				
	կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
	այլ				
4)	Հաշվեգրված տոկոսներ	157226		85233	
5)	Ընդամենը պետական արժեթղթեր	4672995		3855557	
2.	Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
1)	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				

	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	այլ				
2)	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի, այդ թվում՝				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	այլ				
3)	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝		96000		96000
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		96000		96000
	այլ				
4)	Հաշվեգրված տոկոսներ		21133		4713
5)	Ընդամենը		117133		100713
3.	<u>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</u>	<u>ցուցակված</u>	<u>չցուցակված</u>	<u>ցուցակված</u>	<u>չցուցակված</u>
1)	Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	այլ				
2)	ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
	երկարաժամկետ պարտքային				

	գործիքներ				
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
	այլ				
3)	Հաշվեգրված տոկոսներ				
4)	Ընդամենը				
4.	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթագրություն 8)	()	()		
5.	Զուտ ներդրումներ մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներում	4790128	3956270		

45. Ծանոթագրություն 19-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» հաշվեկշռային (ամորտիզացված) արժեքները և իրական արժեքները:

46. Ծանոթագրություն 19-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների դասակարգումը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

47. Ծանոթագրություն 19-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը՝ ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի թողարկված արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության պետական այլ արժեթղթեր և այլն) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ և այլն):

«Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերի արժեքը 4,316,814.0 հազ. դրամ է, որոնք կնքվել են ՀՀ բանկերի հետ:

48. «Ծանոթագրություն 20. Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում» ծանոթագրությունում պետք է բացահայտվեն ներդրումային ընկերության կողմից վերահսկվող անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումների շարժը հաշվետու ժամանակաշրջանում՝

	Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների շարժը	Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում
1.	Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	
2.	Ավելացում	
3.	Օտարում (վաճառք)	()
4.	Արժեքի արժեզրկում	()
5.	Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	

	Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ		
2.	Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներ		
3.	Դուստր ներդրումային ընկերություններում ներդրումներ		
4.	Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ		
5.	Շահաբաժիններ		
6.	Ընդամենը		

49. Ծանոթագրություն 20-ում պետք է բացահայտվեն այլ անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումները՝ առնվազն ըստ հետևյալ չափորոշիչների.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազար դրամ)	Բաժնեմասը %
1.	(օրինակ՝ ինկասացիա, վճարահաշվարկային ծառայություններ, այլ)				

2.					
ո.					
Ընդամենը					

50. Ծանոթագրություն 20-ում պետք է բացահայտվեն ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումները:

51. «Ծանոթագրություն 21. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ» ծանոթագրության տարրերն են՝

Հիմնական միջոցներ

	Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	Փոխարդ- միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Հիմնական միջոցների գծով կապիտալ ներդրումներ	Վարձակաձ հիմնական միջոցների գծով կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
1.	Սկզբնական արժեք							
2.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	-	11791	12872	6710	-	-	31373
3.	Ավելացում	-	108	-	434	-	-	542
4.	Օտարում	()	()	()	()	()	()	()
5.	Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
6.	Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
7.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	-	11899	12872	7144	-	-	31915
8.	Ավելացում	-	2068	-	128	-	-	2196
9.	Օտարում	()	(2270)	()	(289)	()	()	(2559)
10.	Վերագնահատում							
11.	Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
12.	Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
13.	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	11697	12872	6983	-	-	31552

14.	Կուտակված մաշվածություն							
15.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	-	9673	858	4099	-	-	14630
16.	Ավելացում	-	787	2574	1469	-	-	4830
17.	Օտարում	()	()	()	()	()	()	()
18.	Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
19.	Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
20.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	-	10460	3432	5568	-	-	19460
21.	Ավելացում		1246	2574	904			4723
22.	Օտարում	()	(2270)	()	(289)	()	()	(2559)
23.	Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
24.	Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
25.	Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	9436	6006	6183	-	-	21625
26.	Հուտ հաշվեկշռային արժեք							
27.	հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	2261	6866	800	-	-	9927
28.	նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	1439	9440	1576	-	-	12455

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վատա-հագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվների գծով Խաբախարի Լուսինյան ակտիվների գծով ակտիվներ	Ընդամենը
1.	Սկզբնական արժեք						
2.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	5720	-	-	222	-	5942

3.	Ավելացում	125	-	-		-	125
4.	Օտարում	()	()	()		()	()
5.	Արժեզրկում	-	-	-		-	-
6.	Վերագնահատում	-	-	-		-	-
7.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	5845	-	-	222	-	6067
8.	Ավելացում	300	-	-		-	300
9.	Օտարում	()	()	()		()	()
10.	Վերագնահատում						
11.	Արժեզրկում	-	-	-		-	-
12.	Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-		-	-
13.	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6145	-	-	222	-	6367
14.	<u>Կուտակված մաշվածություն</u>						
15.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	2754	-	-	222	-	2976
16.	Ավելացում	552	-	-		-	552
17.	Օտարում	()	()	()		()	()
18.	Արժեզրկում	-	-	-		-	-
19.	Վերագնահատում	-	-	-		-	-
20.	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	3306	-	-	222	-	3528
21.	Ավելացում	652					652
22.	Օտարում	()	()	()		()	()

23.	Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-
24.	Արժեզրկում	-	-	-	-	-
25.	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3958	-	-	222	4180
26.	Զուտ հաշվեկշռային արժեք					
27.	Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2187	-	-	-	2187
28.	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2539	-	-	-	2539

52. Ծանոթագրություն 21-ում բացահայտվում է, թե ում կողմից է կատարվել հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումը, ինչի հիման վրա (օրինակ՝ վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողների կողմից՝ շուկայական արժեքի հիման վրա) և վերագնահատման արդյունքները ինչպես են արտացոլվել (օրինակ՝ վերագնահատումից աճը վերագրվել է սեփական կապիտալի վերագնահատման պահուստին):

53. Ծանոթագրություն 21-ում բացահայտվում են նաև հաշվետու ժամանակաշրջանում տեղի ունեցած վերադասակարգումները (օրինակ՝ շահագործումից դուրս ակտիվների որ մասն է հանձնվել շահագործման):

54. «Ծանոթագրություն 22. Այլ ակտիվներ» ծանոթագրությունում բացահայտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում այն բոլոր ակտիվների շարժը, որոնք չեն ներառվել հաշվեկշռի ակտիվային այլ հոդվածներում.

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
2.	Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		

3.	Կանխավճարներ աշխատակիցներին		65
4.	Կանխավճարներ մատակարարներին	115	344
5.	Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	270	405
6.	Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	3426	7509
7.	Ընդամենը	3811	8323
8.	Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8)	()	()
9.	Ընդամենը	3811	8323
10.	<u>Այլ ակտիվներ</u>		
11.	Պահեստ		
12.	Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		
13.	Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր		
14.	Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ		
15.	Այլ ակտիվներ		
16.	Ընդամենը այլ ակտիվներ	3811	8323

55. «Ծանոթագրություն 23. Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» ծանոթագրության տարրերն են՝

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Կենտրոնական բանկ		
	փոխառություններ		
	ռեպո համաձայնագրեր		
	այլ		
2.	Հայաստանի Հանրապետության բանկեր		
	փոխառություններ		
	ռեպո համաձայնագրեր	4381404	3323108
	այլ	86770	345464
3.	ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		

	փոխառություններ		
	ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
	այլ		
4.	ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
	փոխառություններ		
	ռեպո համաձայնագրեր		
	այլ		
5.	Հաշվեգրված տոկոսներ	8965	8729
6.	Ընդամենը	4477139	3677301
7.	Ֆինանսական կազմակերպություններ		
	փոխառություններ		
	ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
	այլ		
8.	Հաշվեգրված տոկոսներ		
9.	Ընդամենը		
10	Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4477139	3677301

56. «Ծանոթագրություն 24. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»
ծանոթագրության տարրերն են՝

		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	<u>Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ</u>		
1)	Ռեպո համաձայնագրեր		
2)	Փոխառություններ		
3)	Այլ		
4)	Հաշվարկված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը		
2.	<u>Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների</u>		

	<u>նկատմամբ</u>		
1)	Ռեպո համաձայնագրեր		
2)	Փոխառություններ		
3)	Այլ	706	
4)	Հաշվարկված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը	706	
3.	<u>Ոչ ռեզիդենտ հրավաքանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ</u>		
1)	Ռեպո համաձայնագրեր		
2)	Փոխառություններ		
3)	Այլ		
4)	Հաշվարկված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը		
4.	<u>Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</u>		
1)	Ռեպո համաձայնագրեր		
2)	Փոխառություններ		
3)	Այլ		
4)	Հաշվարկված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը		
5.	<u>Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</u>		
1)	Ռեպո համաձայնագրեր		
2)	Փոխառություններ		
3)	Այլ		
4)	Հաշվարկված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը		
6.	<u>Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</u>		
1)	Ռեպո համաձայնագրեր		
2)	Փոխառություններ		
3)	Այլ		
4)	Հաշվարկված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը		
7.	<u>Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</u>		
1)	Ռեպո համաձայնագրեր		

2)	Փոխառություններ		
3)	Այլ		
4)	Հաշվարկված տոկոսներ		
5)	Ընդամենը		
8.	Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	706	

57. «Ծանոթագրություն 25. Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ» ծանոթագրության տարրերն են՝

	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ածանցյալ գործիքներ՝		
	ֆյուչերս		
	ֆորվարդ		
	օպցիոն		
	սվոպ		
	այլ		
2.	Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ		
3.	Այլ		19589
4.	Ընդամենը		19589

58. «Ծանոթագրություն 26. Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթեր» ծանոթագրության տարրերն են՝

	Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր		
2.	Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր		
3.	Ներդրումային ընկերության կողմից		

	թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր (ֆինանսական պարտավորություններ համարվող)		
4.	Թողարկված այլ արժեթղթեր		
5.	Հաշվեգրված տոկոսներ		
6.	Ընդամենը		

59. «Ծանոթագրություն 27. Պահուստներ» ծանոթագրություն 27-ում բացահայտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում պահուստների շարժը.

	<u>Պահուստներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Սկզբնական մնացորդ		
2.	Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3.	Պահուստի օգտագործում		
4.	Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5.	Վերջնական մնացորդ		

60. Ծանոթագրություն 27-ում բացահայտվում են.

1) պարտականությունների բնույթը համառոտ նկարագրությամբ և դրա արդյունքում առաջացող տնտեսական օգուտների արտահոսքերի ակնկալվող ժամկետները

2) անորոշությունների հայտանիշները, որոնք վերաբերում են նշված արտահոսքերի գումարներին կամ ժամկետներին

3) ապագա դեպքերին վերաբերող հիմանական ենթադրությունները, որոնք իրենց արտացոլումն են գտել պահուստի գումարում

4) ցանկացած ակնկալվող փոփոխատուցման գումարը:

61. Ծանոթագրություն 27-ում բացահայտվում են.

1) **Ներդրումային ընկերության իրավական պարտավորությունները:** Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են տեղեկություններ ներդրումային ընկերության այն իրավական պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց գծով իրականացվել է պահուստավորում (ներդրումային ընկերության նկատմամբ ներկայացված հայցը դատարանի կողմից ընդունվել է վարույթ և այլն), իսկ եթե այդպիսիք բացակայում են, ապա ներկայացվում է ներդրումային

ընկերության ղեկավարության հավաստիացումը, որ ներդրումային ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Ներդրումային ընկերության ղեկավարությունը հավաստիացնում է, որ ներդրումային ընկերությունը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

2) **Ներդրումային ընկերության հարկային պարտավորությունները:** Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են տեղեկություններ ներդրումային ընկերության այն հարկային պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց գծով իրականացվել է պահուստավորում (հարկային մարմինների կողմից կազմված սուուգման ակտի հիման վրա և այլն), իսկ եթե այդպիսիք բացակայում են, ապա ներկայացվում է ներդրումային ընկերության ղեկավարության հավաստիացումը, որ ընկերությունն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Ներդրումային ընկերության ղեկավարությունը հավաստիացնում է, որ ընկերությունն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

62. «Ծանոթագրություն 28. Այլ պարտավորություններ» ծանոթագրություն 28-ի տարրերն են՝

	Այլ պարտավորություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
	շահութահարկի գծով	5859	10543
	ավելացված արժեքի հարկի գծով		
	այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	5688	1102
	սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	975	112
2.	Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով		

3.	Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	435	502
4.	Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով		
5.	Այլ պարտավորություններ		31019
6.	Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	12957	43278

63. «Ծանոթագրություն 29. Կանոնադրական կապիտալ» ծանոթագրություն 29-ում բացահայտվում է.

1) ներդրումային ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական (բաժնեհավաք) կապիտալի չափը,

Ներդրումային ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 267,150.0 հազ. ՀՀ դրամ:

2) ներդրումային ընկերության թողարկած և տեղաբաշխած սովորական բաժնետոմսերի քանակը, անվանական արժեքը,

Ներդրումային ընկերության թողարկած և տեղաբաշխած սովորական բաժնետոմսերի քանակը 267,150 հատ է, յուրաքանչյուրը 1.0 հազ. ՀՀ դրամ անվանական արժեքով,

3) ներդրումային ընկերության թողարկած և տեղաբաշխած արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակը, անվանական արժեքը,

4) ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի՝ բաժնետոմսի հետ կապված իրավունքները (իրավունքների սահմանափակումները),

5) ներդրումային ընկերության կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) քանակը, գնման գումարը, հետ գնված բաժնետոմսերի մարումը, վերավաճառքը (քանակը, վաճառքի գինը),

6) հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Նշանակալից մասնակցի անունը, ազգանունը/ անվանումը	Ներդրումային ընկերությունում ունեցած մասնակցության գումարը	Ներդրումային ընկերությունում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Իստինվեստոր LSԴ	133 576 000	50.0004%	Գերդրումներ
Սակարոպել Լիմիթեդ	64 996 000	24.3294%	Գերդրումներ
Արամ Կայֆաջյան	29 212 000	10.9347%	

7) հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի ավելացումը, այդ թվում՝

ա. դրամական միջոցներով

բ. սեփական կապիտալի այլ տարրերի հաշվին

գ. որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների իրագործումից,

8) հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի նվազումը հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին,

9) հաշվետու ժամանակաշրջանում ներդրումային ընկերության կողմից հայտարարված և վճարված շահութաբաժինները:

64. «Ծանոթագրություն 30. Սեփական կապիտալի այլ տարրեր» ծանոթագրությունում ցույց է տրվում որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների հաշվեկշռային արժեքը, ինչպես նաև սույն ծանոթագրությունում առանձին տողով չներառված սեփական կապիտալի այլ տարրերի մնացորդների մեծությունը:

65. «Ծանոթագրություն 31. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ» ծանոթագրությունում բացահայտվում են ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմերը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 24-ի, այդ թվում՝

1) ներկայացվող հաշվետվությունների առումով ովքեր են համարվում ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմեր,

2) այն խմբի կառուցվածքը և կազմը, որի անդամ է ներդրումային ընկերությունը,

3) տեղեկություններ ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմերի հետ այն գործարքների վերաբերյալ, որոնք իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից տարբեր պայմաններով, իսկ նման գործարքների բացակայության դեպքում

ներկայացվում է ղեկավարության հավաստիացումը, որ ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքներն իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններին և տոկոսադրույքներին համապատասխան,

Կազմակերպությունը հաշվետու եռամսյակում ղեկավարներին մատուցել է բրոքերային և պահառության ծառայություններ, ինչպես նաև տրամադրել է փոխառություններ, որոնք իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններով:

4) նախորդ և հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմերի գործարքների գծով առկա մնացորդները.

	Պահանջներ այլ ներդրումային ընկերությունների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Մնացորդը առ 1 հունվարի		
2.	Տարվա ընթացքում ավելացում		
3.	Տարվա ընթացքում նվազում		
4.	Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ		

66. Ծանոթագրություն 31-ում բացահայտվում է այլ ներդրումային ընկերությունների հետ կապակցվածության բնույթը և նրանց հետ գործարքների բնույթը (օրինակ՝ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակցի (մասնակիցների) հետ փոխկապակցված ներդրումային ընկերությունների, բանկերի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների բանկային հաշիվներով գործարքներ):

	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Մնացորդը առ 1 հունվարի		
2.	Տարվա ընթացքում պահանջների աճ		
3.	Տարվա ընթացքում մարված պահանջներ	()	()
4.	Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ		
5.	Տոկոսային եկամուտ		

67. Ծանոթագրություն 31-ում բացահայտվում է հաճախորդների հետ կապակցվածության բնույթը (ներդրումային ընկերության ղեկավարներ, նրանց հետ փոխկապակցված անձինք, այլ):

	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1.	Մնացորդը առ 1 հունվարի		
2.	Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ		
3.	Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	()	()
4.	Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ		
5.	Տոկոսային ծախս		

68. Ծանոթագրություն 31-ում բացահայտվում է հաճախորդների հետ կապակցվածության բնույթը և նրանց հետ կնքված խոշոր գործարքների բնույթը (օրինակ՝ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակցի կողմից վերահսկվող կազմակերպությունից ներգրավված փոխառություն, այլ):

69. «Ծանոթագրություն 32. Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ» ծանոթագրությունում բացահայտվում է այն տեղեկատվությունը, որը շուկայի մասնակիցներին թույլ կտա էական տվյալների հիման վրա գնահատել տվյալ ներդրումային ընկերության գործունեության ոլորտը, կապիտալը, ռիսկերը, ռիսկերի գնահատման գործընթացները և կապիտալի համարժեքությունը:

70. Ծանոթագրություն 32-ում, ի լրումն ՀՀՄՍ 32-ով պահանջվող ֆինանսական ռիսկերի քանական վերլուծությունների վերաբերյալ բացահայտումների, ներկայացվում են տեղեկատվություն ներդրումային ընկերության ռիսկերին ենթարկվածության աստիճանի մասին, բացահայտումներ ռիսկերի բոլոր կենտրոնացումների (ըստ արժույթի, գործընկերոջ, այլ) վերաբերյալ, և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

71. Ծանոթագրություն 32-ում ներկայացվում են ֆինանսական գործիքներով (այդ թվում՝ հետհաշվեկշռում հաշվառվող) գործառնությունների արդյունքում առաջացող ռիսկերին ենթարկվածության վերաբերյալ՝ ներդրումային ընկերության ղեկավար աշխատակազմի համար պատրաստված ներքին տեղեկատվության վրա հիմնված, որակյալ բացահայտումներ, առնվազն.

- 1) ներդրումային ընկերության գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերի վերաբերյալ,
- 2) ռիսկերի վերլուծությունն՝ ըստ առանձին ռիսկերի,

3) ռիսկերի կառավարման ներդրումային ընկերության կողմից կիրառվող քաղաքականությունը, այն միջոցները և գործընթացները, որոնք ընկերությունն օգտագործում է ռիսկերի գնահատման և կառավարման համար՝ ըստ առանձին ռիսկերի:

72. Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ բացահայտումները տրվում են սույն հավելվածի 73-97-րդ կետերին համապատասխան:

Ընկերության գործունեությունն առնչվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի հետ:

1. վարկային (պարտքային) ռիսկ,

2. շուկայական ռիսկ.

գնային ռիսկ,

տոկոսային ռիսկ,

արժույթային ռիսկ,

3. իրացվելիության ռիսկ:

Ընկերության գործունեության հետ կապված ռիսկերը կառավարելու նպատակով առաջնորդվում է ՀՀ ԿԲ սահմանած հիմնական տնտեսական նորմատիվներով և Ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և գլխավոր տնօրենի համատեղ որոշմամբ հաստատված ընկերության գործունեության հետևյալ տնտեսական նորմատիվներով.

1. կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափ - 1 մլն. դրամ,

2. ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ - 300 մլն. դրամ,

3. ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցություն (կապիտալի համարժեքության նորմատիվ) – 12%,

4. բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցություն – 15%,

5. բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև սահմանային հարաբերակցություն – 60%,

6. մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափ - ընդհանուր կապիտալի 20%,

7. բոլոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափ - ընդհանուր կապիտալի 500%,

8. մեկ պարտատիրոջ գծով ռիսկի առավելագույն չափ - ընդհանուր կապիտալի 20%,

9. բոլոր պարտատերերի գծով ռիսկի առավելագույն չափ - ընդհանուր կապիտալի 500%,

10. արտարժույթային համախառն դիրքի առավելագույն մեծություն – ընդհանուր կապիտալի 80%:

Բացի կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերի և կապիտալի համարժեքության նորմատիվից, մյուս բոլոր նորմատիվները հաշվարկվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ:

Ընկերությունը պետք է յուրաքանչյուր ամսվա միջին օրական հաշվարկով ապահովի կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերը, և կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:

Կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերի և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկն իրականացնում է մինչև յուրաքանչյուր ամսվան հաջորդող ամսվա 7-րդ աշխատանքային օրը:

Մյուս նորմատիվների հաշվարկը իրականացնում է մինչև յուրաքանչյուր ամսվան հաջորդող ամսվա 10-րդ աշխատանքային օրը:

Ընկերության ընդհանուր կապիտալի մեծությունը և կապիտալի համարժեքության նորմատիվը հաշվարկվում են Կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված «Ներդրումային ընկերությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց սահմանաչափերը, հաշվարկման կարգը, հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը, սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտումների չափը» կանոնակարգ 4/02-ով (այսուհետ՝ կանոնակարգ 4/02) սահմանված կարգով:

Մյուս նորմատիվների հաշվարկը իրականացնում է Ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և գլխավոր տնօրենի համատեղ որոշմամբ հաստատված կարգով:

73. **Վարկային ռիսկ:** Վարկային ռիսկի բացահայտումները տրվում են սույն հավելվածի 74--76-րդ կետերով նախատեսված կարգով: Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են.

- 1) վարկային ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,
- 2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները,
- 3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

4) վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

վարկային ռիսկը գործընկերոջ կողմից իր ստանձնած պարտավորությունները (այդ թվում թողարկած արժեթղթերի գծով) ժամանակին և լրիվությամբ չկատարելու ռիսկն է, որը գնահատվում է պարտքի և տոկոսային վճարումների ընդհանուր գումարով,

վարկային ռիսկը հաշվարկելիս հաշվի են առնվում ներդրումային ընկերության ակտիվները, բացառությամբ կանոնակարգ 4/02ի 15-րդ կետի համաձայն՝ ներդրումային ընկերության հիմնական կապիտալից նվազեցվող ակտիվների, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները:

վարկային ռիսկը հաշվարկելիս՝ Ընկերության ակտիվները, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները ծախսերի հաշվին ձևավորված իրենց համապատասխան հնարավոր կորուստների պահուստի գումարների չափով նվազեցվելուց հետո կշռվում են համապատասխան ռիսկի կշիռներով, որոնք սահմանված են կանոնակարգ 4/02-ով:

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով վարկային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՎՌ = (ՎՌ1 + ՎՌ2 + \dots + ՎՌN) / N,$$

որտեղ՝

ՎՌ - վարկային ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

ՎՌ1, ՎՌ2, ..., ՎՌN - վարկային ռիսկն է՝ ըստ օրերի,

N - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Յուրաքանչյուր օրվա վարկային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՎՌ = (Ա1 \cdot \mathcal{R}1) \cdot \mathcal{R}1 + (Ա2 \cdot \mathcal{R}2) \cdot \mathcal{R}2 + \dots + (Ա7 \cdot \mathcal{R}7) \cdot \mathcal{R}7,$$

Որտեղ՝

Ա1, Ա2, ..., Ա7-ը Ընկերության ակտիվների (բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք պակասեցվում են հիմնական կապիտալից), հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների հանրագումարն են՝ խմբավորված ըստ ռիսկի միևնույն կշիռների,

Պ1, Պ2, ..., Պ7-ը համապատասխան ակտիվների, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստների հանրագումարն են՝ խմբավորված ըստ ռիսկի միևնույն կշիռների,

Ռ1, Ռ2, ..., Ռ7-ը համապատասխան ակտիվների ռիսկի կշիռներն են:

Վարկային ռիսկի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների նկատմամբ կիրառվում են կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված վարկային ռիսկի փոխարկման գործոնները (ՎՌՓԳ): Հետհաշվեկշռային հոդվածները պահուստի չափով նվազեցնելուց հետո ՎՌՓԳ-ների միջոցով վերածվում են հաշվեկշռային վարկային ռիսկի, որից հետո կշռվում են ռիսկի համապատասխան կշիռներով:

Վարկային ռիսկի հաշվարկի ընթացքում կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված դեպքերում և կարգով կիրառվում են վարկային ռիսկի զսպման մեխանիզմները (ՎՌԶՄ-ները): ՎՌԶՄ-ն հնարավորություն է տալիս ճշգրտել ներդրումային ընկերության վարկային ռիսկի գնահատականը, եթե առկա են վարկային ռիսկը ճշգրտող գործոններ: ՎՌԶՄ-ի կիրառման արդյունքում պահանջի ապահովված մասը ստանում է ապահովվածության կամ ապահովվածություն տրամադրող անձի ռիսկի կշիռը, իսկ չապահովված մասը՝ փոխառուի/գործիքի ռիսկի կշիռը:

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության վարկային ռիսկի մակարդակը կազմում է 367,390.0 հազ. ՀՀ դրամ, իսկ 2011թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում էր 371,702.0 հազ. ՀՀ դրամ:

74. **Վարկային ռիսկի վերլուծություն:** Ծանոթագրություն 32-ում բացահայտվում է՝

1) յուրաքանչյուր դասի ֆինանսական գործիքների գծով առկա վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ հանելով արժեզրկման պահուստները, առանց հաշվի առնելու այդ ակտիվների ապահովվածությունը և վարկային ռիսկը նվազեցնող գործիքները, որոնց նկարագրությունը տրվում է առանձին,

2) այն ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը, որոնք ստանդարտ են (օրինակ՝ նրանց վերլուծությունն ըստ վարկանիշների կամ վարկային ռիսկի խմբերի)։

3) վարկային ռիսկի նվազեցման գործիքների, այդ թվում՝ ապահովության նկարագրությունը, բնույթը և իրական արժեքը,

4) ստացված ապահովությունը, որը վերահսկվում է ներդրումային ընկերության կողմից,

5) այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք ժամկետանց են, սակայն արժեզրկված չեն,

6) վարկային ռիսկի բոլոր կենտրոնացումները (օրինակ՝ ըստ արժույթի, գործընկերոջ, այլ), և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

75. Ծանոթագրություն 32-ում ներկայացվում են նաև փոխառությունների կառուցվածքի և կենտրոնացումների (ըստ գործիքների, տնտեսության ճյուղերի, ծագման, աշխարհագրական տարածաշրջանների, մեկ/փոխկապակցված փոխառուների, փոխառության վերադարձման աղբյուրների, ապահովվածության (գրավի), այլ) վերլուծությունների արդյունքները:

76. **Աշխարհագրական կենտրոնացումներ:** Ներդրումային ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ներկայացվում է սույն աղյուսակով նախատեսված տեսքով.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

	Հոդվածի անվանումը	Հայաստանի Հանրապետություն	Անկախ պետությունների համագործակցության (այսուհետ՝ ԱԴՀ) երկրներ	Տնտեսական համագործակցության և գարգացման կազմակերպության (այսուհետ՝ ՏՀՀԿ) երկրներ	Ոչ ՏՀՀԿ երկրներ	Ընդամենը
1.	Ակտիվներ					
1)	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում	4081				4081
2)	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	199789				199789
3)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	29852				29852
4)	Հաճախորդների նկատմամբ	21833				21833

	պահանջներ				
5)	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	146610			146610
6)	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	4790128			4790128
7)	Այլ ակտիվներ	385	3426		3811
8)	Ընդամենը ակտիվներ	5192678	3426		5196104
2.	Պարտավորություններ				
1)	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4477139			4477139
2)	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	706			706
3)	Այլ պարտավորություններ	12957			12957
4)	Ընդամենը պարտավորություններ	4490802			4490802
3.	Զուտ դիրք	701876	3426		

Նախորդ ժամանակաշրջան

	Հոդվածի անվանումը	Հայաստանի Հանրապետություն	Անկախ պետությունների համագործակցության (այսուհետ՝ ԱՊՀ) երկրներ	Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (այսուհետ՝ ՏՀՀԿ) երկրներ	Ոչ ՏՀՀԿ երկրներ	Ընդամենը
1.	Ակտիվներ					
1)	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում	1851				1851
2)	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	248729				248729
3)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	25365				25365
4)	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	33591				33591

5)	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	131938				131938
6)	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	3956270				3956270
7)	Այլ ակտիվներ	814	7509			8323
8)	Ընդամենը ակտիվներ	4398558	7509			4406067
2.	Պարտավորություններ					
1)	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3677301				3677301
2)	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ					
3)	Այլ պարտավորություններ	62867				62867
4)	Ընդամենը պարտավորություններ	3740168				3740168
3.	Զուտ դիրք	658390	7509			

77. **Շուկայական ռիսկ:** Շուկայական ռիսկի բացահայտումները տրվում են սույն հավելվածի 78-90 կետերով նախատեսված կարգով:

78. **Շուկայական ռիսկի վերլուծություն:** Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում է շուկայական ռիսկի նկատմամբ զգայունությունը, որը ներառում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական պարամետրերի «հնարավոր փոփոխությունների» ազդեցությունը, այն մեթոդները և ենթադրությունները, որոնք արվել են տվյալ վերլուծության պատրաստման համար: Ընդ որում, սույն կետի իմաստով՝ «հնարավոր փոփոխությունների» տակ հասկացվում է այն տնտեսական միջավայրի դիտարկումը, որում գործում է ներդրումային ընկերությունը՝ գնահատելու համար, թե հաշվետու ժամանակաշրջանում ինչպիսի փոփոխություններ են հնարավոր:

79. Եթե նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանում շուկայական ռիսկի նկատմամբ զգայունության վերլուծության մեթոդներում և ենթադրություններում կատարվել են փոփոխություններ, ապա բացահայտվում են այդ փոփոխությունների իրականացման պատճառները:

80. Շուկայական ռիսկի վերլուծության ծանոթագրությունում բացահայտվում են շուկայական ռիսկի բոլոր կենտրոնացումները (օրինակ՝ ըստ արժույթի, տնտեսության ճյուղերի,

տարածաշրջանների, գործընկերոջ, այլ), և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

81. Շուկայական ռիսկի բացահայտումներում ներկայացվում են՝

- 1) շուկայական ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,
- 2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները,
- 3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),
- 4) շուկայական ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,
- 5) շուկայական ռիսկի կարգավորումը՝ շուկայական ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները (օրինակ՝ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը):

82. Շուկայական ռիսկի վերլուծության ծանոթագրությամբ ներկայացվում են շուկայական ռիսկի հիմնական բաղադրիչների՝ տոկոսադրույքի, արտարժույթի փոխարժեքի, բաժնային գործիքների գնային տատանումներից առաջացող ռիսկերի վերլուծությունները: Վերլուծությունները կարող են ներկայացվել նաև գրաֆիկական պատկերմամբ:

83. Եթե առկա են այնպիսի գործոններ, որոնք ընդգրկված չեն զգայունության վերլուծության մոդելում, սակայն կարող են ազդել վերջնական արդյունքի վրա, ապա այդ փաստը լրացուցիչ բացահայտվում է:

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով վնասներ կրելու ռիսկն է: Այն կազմված է երեք բաղադրիչներից՝ տոկոսային, արժույթային և գնային ռիսկերից:

84. **Արտարժույթային ռիսկ:** Ներդրումային ընկերության կողմից ներկայացվում է ներդրումային ընկերության արտարժույթային ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

Արժույթային ռիսկը արժույթային փոխարժեքի անբարենպաստ փոփոխության ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է փոխարժեքների, դրանց տատանողականության փոփոխության, տարբեր փոխարժեքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Ակտիվները կամ պարտավորությունները պարունակում են արտարժույթային ռիսկ, երբ դրանց մեծությունները, դրանց գծով ստացվելիք կամ վճարվելիք գումարները դրամային արտահայտությամբ ժամանակի ընթացքում կարող են փոփոխվել արտարժույթի՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ փոխարժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված:

Արտարժույթային դիրքը Ընկերության արտարժույթային ռիսկ պարունակող ակտիվների և արտարժույթային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների միջև եղած տարբերությունն է: Արտարժույթային դիրքերը սահմանվում են՝

- ա. երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
- բ. կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
- գ. փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Արտարժույթային առավելագույն դիրքը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

1) արտարժույթային երկար դիրքերի հանրագումարի և արտարժույթային կարճ դիրքերի հանրագումարի բացարձակ մեծություններից առավելագույն մեծություն,

2) թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների բաց դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Արտարժույթային դիրքի հաշվարկն իրականացվում է արտարժույթների առանձին տեսակներով:

Արտարժույթային դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում արտարժույթային ռիսկ պարունակող այն ակտիվները, որոնք նվազեցվում են հիմնական կապիտալի հաշվարկից:

Արտարժույթային դիրքերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում են Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով արտարժույթային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

ԱՌ = առավելագույն (ԱԱԴ1, ԱԱԴ2, ..., ԱԱԴՆ) որտեղ՝

ԱՌ-արտարժույթային ռիսկն է,

ԱԱԴ1, ԱԱԴ2, ..., ԱԱԴՆ - արտարժույթային առավելագույն դիրքի 12 տոկոսն է՝ ըստ հաշվետու ամսվա օրերի,

«Ն» - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության արտարժույթային ռիսկի մակարդակը կազմում է 14,268.0 հազ. ՀՀ դրամ, իսկ 2011թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում էր 29,010.0 հազ. ՀՀ դրամ:

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

Հաշվեքու ժամանակաշրջան

		Հայաստանի Հանրապետության դրամ	I խմբի արտարժույթ	II խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
1.	Ակտիվներ				
1)	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում	4081			4081
2)	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	39930	158361	1498	199789
3)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	29852			29852
4)	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	21833			21833
5)	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	106007	40603		146610
6)	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	4790128			4790128
7)	Այլ	385	633	2793	3811
8)	Ընդամենը ակտիվներ	4992216	199597	4291	5196104
2.	Պարտավորություններ				
1)	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4390369	86770		4477139

2)	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	706			706
3)	Այլ պարտավորություններ	12957			12957
4)	<i>Ընդամենը պարտավորություններ</i>	4404032	86770	0	4490802
3.	Զուտ դիրք	588184	112827	4291	

Նախորդ ժամանակաշրջան

	Հոդվածի անվանումը	Հայաստանի Հանրապետության դրամ	I խմբի արտարժույթ	II խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
1.	Ակտիվներ				
1)	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում	1851			1851
2)	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	146130	102429	170	248729
3)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	25365			25365
4)	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	33591			33591
5)	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	131938			131938
6)	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	3956270			3956270
7)	Այլ	814	7378	131	8323
8)	<i>Ընդամենը ակտիվներ</i>	4295959	109807	301	4406067
2.	Պարտավորություններ				
1)	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3331837	345464		3677301

2)	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
3)	Այլ պարտավորություններ	43278			43278
4)	Ընդամենը պարտավորություններ	3375115	345464		3720579
3.	Զուտ դիրք	920844	-235657	301	

85. «I խմբի արտարժույթի» կազմը: Արտարժույթի առաջին խմբի մեջ մտնում են ՍԴՌ-ը, ՍԴՌ-ի գամբյուղի մեջ մտնող արտարժույթները (ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, ճապոնական իենը և անգլիական ֆունտ ստեռլինգը), շվեյցարական ֆրանկը, կանադական դոլարը, շվեդական կրոնը, դանիական կրոնը, ավստրալիական դոլարը և բանկային ոսկին:

86. «II խմբի արտարժույթի» կազմը: Արտարժույթի երկրորդ խմբի մեջ մտնում են այլ արտարժույթները:

87. Ներդրումային ընկերության կողմից ներկայացվում է ներդրումային ընկերության արտարժույթային ռիսկի վերլուծությունն ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

	Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակները	Հայաստանի Հանրապետության դրամ	I խմբի արտարժույթ	II խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
1.	Ֆյուչերային գործիքների գծով				
	- պարտավորություններ				
	- պահանջներ				
2.	Ֆորվարդային գործիքների գծով				
	- պարտավորություններ				
	-պահանջներ				
3.	Օպցիոնների գծով				
	- պարտավորություններ				
	- պահանջներ				
4.	Սվոպերի գծով				
	-պարտավորություններ				
	-պահանջներ				

5.	Այլ ածանցյալ գործիքների գծով				
	- պարտավորություններ				
	- պահանջներ				
6.	Չուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների				
7.	Չուտ բաց դիրք (նախորդ աղյուսակում ստացված «Չուտ դիրք» տողի տվյալներից հանվում են «Չուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների» տողի համապատասխան տվյալները)				

Ներդրումային ընկերությունը ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ռիսկի կառավարման մեխանիզմները (օրինակ՝ առանձին արտարժույթների գծով բաց դիրքի և ընդհանուր բաց դիրքի գումարների սահմանաչափերի սահմանում, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառում, այլ):

88. **Տոկոսադրույքի ռիսկ:** Տոկոսադրույքի փոփոխությունն ուղղակիորեն ազդում է ներդրումային ընկերության տոկոսադրույքի ռիսկի, ակտիվների ու պարտավորությունների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Այդ պատճառով, ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետայնության վերլուծությունը թույլ է տալիս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին վերլուծել ներդրումային ընկերության տոկոսադրույքի ռիսկը և, հետևաբար, ակնկալվող օգուտները կամ վնասները:

89. Ներդրումային ընկերությունը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների.

Տոկոսային ռիսկը փոխառու կապիտալի շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որը իր մեջ ներառում է տոկոսադրույքների փոփոխության, եկամտաբերության կորի տեսքի փոփոխության, տոկոսադրույքների տատանողականության փոփոխության, տարբեր տոկոսադրույքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Տոկոսադրույքի ռիսկը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի և ընդհանուր ռիսկի հանրագումար, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$S\text{Ռ} = S<\text{Ռ} + SԸ\text{Ռ},$$

որտեղ՝

SՌ - տոկոսադրույքի ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

S<Ռ - տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

SԸՌ - տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով:

Տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերը հաշվարկվում են առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի, ինչպես նաև փոփոխվող տոկոսադրույքով մինչև մարման ժամկետը պահվող պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերը դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են ընթացիկ շուկայական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են նաև ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերը, գրավադրված պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև այն արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքները, որոնց հիմքում ընկած է պարտքային արժեթուղթ: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը, ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի գծով պարտավորությունները, որպես գրավ ստացված, ինչպես նաև Ընկերության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո գտնվող պարտքային արժեթղթերը:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքը պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են.

- 1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
- 2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
- 3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար և կարճ դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ:

Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը, որն էլ տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի մեծությունն է:

Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի.

1) պետական պարտքային արժեթղթեր՝ պետությունների/կառավարությունների, կենտրոնական բանկերի և տեղական ինքնակառավարման մարմինների պարտքային արժեթղթեր,

2) հուսալի պարտքային արժեթղթեր, որոնց թվին են դասվում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և օտարերկրյա բանկերի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա բանկի կողմից թողարկված /ԲԲԲ-/Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության կողմից թողարկված /Ա-/Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից «Բ-» և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների պարտքային արժեթղթերը,

3) այլ պարտքային արժեթղթեր, որոնք չեն դասվում պետական պարտքային և հուսալի պարտքային արժեթղթերի շարքին:

Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերի դիրքերն ընդգրկվում են կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված կշիռներով:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$S<N>= (S<N1>+ S<N2>+...+ S<Nn>)/N, \text{ որտեղ՝}$$

S<N> - տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

ՏՀՌ1, ՏՀՌ2, ..., ՏՀՌՆ - պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքն է՝ ըստ օրերի:

«Ն» - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկն իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) տարբերություն:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկից հետո պարտքային արժեթղթերի երկար կամ կարճ դիրքերը բաշխվում են կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված՝ մինչև մարումը ընկած ժամանակաշրջաններում և ժամանակային երեք գոտիներում՝ համապատասխան կշիռներով:

Տվյալ օրվա տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

- 1) մինչև մարումն ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի նվազագույն դիրքի 10 տոկոս,
- 2) առաջին գոտու նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- 3) երկրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- 4) երրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- 5) առաջին և երկրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- 6) երկրորդ և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- 7) առաջին և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 150 տոկոս,
- 8) պարտքային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքի 100 տոկոս:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՏՀՌ = (ՏՀՌ1 + ՏՀՌ2 + \dots + ՏՀՌՆ) / Ն,$$

որտեղ՝

ՏՀՌ - տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

ՏՀՌ1, ՏՀՌ2, ..., ՏՀՌՆ - տոկոսադրույքների ընդհանուր ռիսկերն են՝ ըստ օրերի,

«Ն» - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը տոկոսային ռիսկը գնահատվել է 7,450.0 հազար դրամ: 2011թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության տոկոսային ռիսկի մեծությունը գնահատվել է 1,007.0 հազար դրամ:

Հաշվերու ժամանակաշրջան

	Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
		իսրոմն	իսբիւրքութւում	իսրոմն	իսբիւրքութւում	իսրոմն	իսբիւրքութւում	իսրոմն	իսբիւրքութւում	իսրոմն	իսբիւրքութւում	իսրոմն	իսբիւրքութւում
1.	Տեղաբաշխված միջոցներ												
1)	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝	<i>39809</i>	<i>54928</i>			<i>121</i>	<i>104931</i>						
	ավանդներ					<i>121</i>	<i>104931</i>						
	ոեպո համաձայնագրեր												
	այլ	39809	54928										
2)	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ, այդ թվում՝	<i>5600</i>						<i>16233</i>					
	ոեպո համաձայնագրեր												
	այլ	<i>5600</i>						<i>16233</i>					

2)	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ, այդ թվում՝	4432		19656				9503					
	ռեպո համաձայնագրեր			19656									
	այլ	4432						9503					
3)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝									30799		126504	
	երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ									30799			
	կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ												
	բաժնային գործիքներ											126504	
	այլ												
4)	Մինչև մարման ժամկետը պահվող									3704074		252196	

	կողմից թողարկված ա րժեթղթեր, այդ թվում՝												
	փոխարկելի արժեթղթեր												
	այլ պարտատոմս եր												
	ստորադաս փոխառություն ներ												
4)	Ներգրված այլ միջոցներ												
5)	Ընդամենը	3331311		20115	345464								
3.	Զուտ դիրք	-3180855	0	-459	-345464	0	0	9609	100300	3734873	0	378700	0

90. Ներդրումային ընկերության կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

	Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
		Հայաստանի Հանրապետության դրամ	Արտարժույթ	Հայաստանի Հանրապետության դրամ	Արտարժույթ
		%	%	%	%
1.	Ակտիվներ				
1)	Մնացորդներ կենտրոնական բանկում				
2)	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝- ռեպո համաձայնագրեր սվոպ		7.7%		7.7%
3)	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	12%		14.0%	
4)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	10%		12%	
5)	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	14.0%		13.8%	
2.	Պարտավորություններ				
1)	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		10.0%		11.4%
2)	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
3)	Պարտավորություններ ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

91. **Գնային ռիսկ:** Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են՝

- 1) գնային ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,
- 2) գնային ռիսկին ներդրումային ընկերության ենթարկվածության վերլուծությունները,
- 3) գնային ռիսկի կառավարման մեխանիզմները:

Գնային ռիսկը ֆոնդային շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է արժեթղթերի գների փափախության, արժեթղթերի գների տատանողականության, տարբեր արժեթղթերի և ինդեքսների միջև գնային հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Գնային ռիսկը հաշվարկվում է առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների (բաժնային արժեթղթերի) համար:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են նաև ռեպո համաձայնագրերով վաճառված բաժնային արժեթղթերը, գրավադրված բաժնային արժեթղթերը, ինչպես նաև այն արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքները, որոնց հիմքում ընկած են բաժնային արժեթղթերը: Բաժնային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված բաժնային արժեթղթերը, ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված բաժնային արժեթղթերի գծով պարտավորությունները, որպես գրավ ստացված, ինչպես նաև Ընկերության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կառավարվող բաժնային արժեթղթերը:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքը, որպես ակտիվ հանդիսացող բաժնային արժեթղթերի (ինչպես նաև արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող բաժնային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Բաժնային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են՝

- 1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
- 2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
- 3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես բաժնային արժեթղթերի տարբեր դիրքերի (երկար և կարճ) բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Բաժնային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքը հաշվարկում է որպես բաժնային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) միջև տարբերություն:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկը բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկի և բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկի հանրագումարն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ԲԱԳՌ = (ԸՌ1+ ԸՌ2+...+ԸՌՆ)/Ն + (ՀՌ1+ՀՌ2+...+ՀՌՆ)/Ն,$$

որտեղ՝

ԲԱԳՌ - բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

ԸՌ1+ ԸՌ2+...+ԸՌՆ - բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկն է՝ ըստ օրերի,

ՀՌ1+ՀՌ2+...+ՀՌՆ -բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկն է՝ ըստ օրերի,

Ն - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Տվյալ օրվա համար բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկը հավասար է տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքի 8 տոկոսի բացարձակ մեծությանը:

Տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկը հավասար է տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքին՝ հաշվարկված կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված կշիռներով:

Համախառն դիրքի հաշվարկում բաժնային արժեթղթերի տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի.

1) իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի,

2) այլ բաժնային արժեթղթերի:

Բաժնային արժեթղթերը դասվում են իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի շարքին, եթե միաժամանակ բավարարվել են հետևյալ պայմանները.

1) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկի, վարկային կազմակերպության կամ այլ ֆինանսական կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ է կամ /ԲԲԲ-/Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա բանկի բաժնային արժեթուղթ, որը մտնում է սույն կանոնակարգի հավելված 1-ի 29-րդ կետի աղյուսակով սահմանվող որևէ բորսայական ինդեքսի մեջ, կամ Կենտրոնական բանկի կողմից «Գ-» և ավելի բարձր

վարկանիշ ստացած ոչ ֆինանսական կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ է, կամ /Ա- /Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ, որը մտնում է սույն կանոնակարգի հավելված 1-ի 29-րդ կետի աղյուսակով սահմանվող որևէ բորսայական ինդեքսի մեջ,

2) բաժնային արժեթղթի դիրքը (կարճ կամ երկար) չի գերազանցում բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքի 10 տոկոսը:

Բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկի հաշվարկման ընթացքում համախառն դիրքի հաշվարկում բաժնային արժեթղթերի դիրքերը (բացարձակ մեծությամբ) մտնում են հետևյալ կշիռներով.

ա) իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի դիրքերը՝ 4 տոկոս,

բ) այլ բաժնային արժեթղթերի դիրքերը՝ 8 տոկոս:

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գնային ռիսկի մակարդակը գնահատվում է 13,325.0 հազար դրամ: 2011թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գնային ռիսկի մակարդակը գնահատվում է 11,855.0 հազար դրամ:

92. **Իրացվելիության ռիսկ:** Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են.

1) իրացվելիության ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,

2) իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը,

3) իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

4) իրացվելիության ռիսկի կարգավորումը՝ իրացվելիության ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

93. Իրացվելիության ռիսկի բացահայտման ծանոթագրությունում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետների բացահայտումներից բացի անհրաժեշտ է բացահայտել իրացվելիության ռիսկի կառավարման ներդրումային ընկերության կողմից օգտագործվող մեթոդները:

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ ընկերության իրացվելի ակտիվները չեն բավականացնի ընկերության պարտավորությունները կատարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կարգավորման՝ դրա ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման նպատակով կիրառվում են իրացվելիության նորմատիվները՝ բարձր իրացվելի ակտիվների և

ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (ընդհանուր իրացվելիություն) և բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (ընթացիկ իրացվելիություն):

Ընկերության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը (Ն31 նորմատիվը) հաշվարկվում է՝

$$\text{Ն31} = \frac{\text{Ա}_{\text{բի}}}{\text{-----}} \text{ բանաձևով,}$$

$$\text{որտեղ՝}$$

$\text{Ա}_{\text{բի}}$ - բարձր իրացվելի ակտիվներն են,

$\text{Ա}_{\text{ընդ}}$ - ընդհանուր ակտիվներն են:

Ընկերության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը (Ն32 նորմատիվը) հաշվարկվում է՝

$$\text{Ն32} = \frac{\text{Ա}_{\text{բի}}}{\text{-----}} \text{ բանաձևով,}$$

$$\text{որտեղ}^{\text{a}}$$

$\text{Ա}_{\text{բի}}$ - բարձր իրացվելի ակտիվներն են,

$\text{Պ}_{\text{ընթ}}$ - ընթացիկ պարտավորություններն են:

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը կազմել է 89.9%, իսկ բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը՝ 104.2%: 2011թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմում էին 90.7% և 107.2%:

94. Իրացվելիության ոլորտի բացահայտման ծանոթագրությունում ներկայացվում է ներդրումային ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բաշխումը՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների: Ընդ որում, լողացող վճարումով և ֆիքսված ստացումով տոկոսային սվոպերը ժամկետայնության վերլուծության ժամանակ ընդգրկվում են զուտ գումարով, միայն, եթե

դրամական հոսքերի փոխանակումը տեղի է ունենալու զուտ հիմունքով: Իսկ արժուպային սվոպը ժամկետայնության վերլուծության մեջ ընդգրկվում է համախառն դրամական հոսքերով:

Հաշվետյու ժամանակաշրջան

	ԱԿՏԻՎՆԵՐ	Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը
		մինչև 1ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի		
1.	Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ Կենտրոնական բանկում						4081	4081
2.	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			105052			94737	199789
3.	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	5600			16233			21833
4.	Արժեթղթեր, այդ թվում՝			117133	41435	4713632	94390	4966590
	շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող						29852	29852
	վաճառքի համար մատչելի				41435	40637	64538	146610
	մինչև մարման ժամկետը պահվող			117133		4672995		4790128
	<i>ոեսյո</i>							
5.	Այլ պահանջներ							
6.	Հետհաշվեկշռային պայմանական ակտիվներ							
7.	Պայմանագրային պահանջներ			2209	3169	1768596		1773974
8.	Ընդամենը	5600		224394	60837	6482228	193208	6966267

	ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը
		մինչև 1ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի		
1.	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4390369	86770					4477139

2.	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		706					706
3.	Պարտավորություններ ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով							
4.	Այլ պարտավորություններ	7098		5859				12957
5.	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ							
6.	Պայմանագրային պարտավորություններ	16889						16889
7.	Ընդամենը	4414356	87476	5859				4507691

Նախորդ ժամանակաշրջան

	ԱԿՏԻՎՆԵՐ	Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը
		մինչև 1ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի		
1.	Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ Կենտրոնական բանկում						1851	1851
2.	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		100406				148323	248729
3.	Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	4432	5754	21892	1513			33591
4.	Արժեթղթեր, այդ թվում՝					3987069	126504	4113573
	շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող						5776	5776
	վաճառքի համար մատչելի					30799	101139	131938
	մինչև մարման ժամկետը պահվող					3956270		3956270
	ոեայր						19589	19589
5.	Այլ պահանջներ							
6.	Հետհաշվեկշռային							

	պայմանական ակտիվներ							
7.	Պայմանագրային պահանջներ		1901	370	130	1770825		1773226
8.	Ընդամենը	4432	108061	22262	1643	5757894	276678	6170970

	ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը
		մինչև 1ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի		
1.	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3677301						3677301
2.	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	19589						19589
3.	Պարտավորություններ ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով							
4.	Այլ պարտավորություններ	43278						43278
5.	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ							
6.	Պայմանագրային պարտավորություններ	14825						14825
7.	Ընդամենը	3754993						3754993

95. «Պայմանագրային պահանջներ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

96. «Պայմանագրային պարտավորություններ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

97. Ճեղքվածքը բացասական լինելու դեպքում անհրաժեշտ է բացահայտել ճեղքվածքի ֆինանսավորման աղբյուրները և դրանց արժեքը:

98. «Ծանոթագրություն 33. Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն» ծանոթագրությունում ներկայացվում են կապիտալի վերաբերյալ բացահայտումներ, այդ թվում՝

1) արդյո՞ք ներդրումային ընկերությունում առկա են կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ, նպատակներ, և որոնք են այդ պահանջները, նպատակները, և արդյո՞ք ներդրումային ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար ղեկավարության կողմից սահմանված ներքին պահանջները և եթե ոչ, ապա որոնք են այդ խախտման, չկատարման հետևանքները, արդյունքները:

2) արդյո՞ք ներդրումային ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները և եթե ոչ, ապա որոնք են այդ խախտման, չկատարման հետևանքները, արդյունքները:

Ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և գլխավոր տնօրենի համատեղ որոշմամբ սահմանվել են ընկերության գործունեության տնտեսական նորմատիվները, որոնցից են.

1. ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը

2. ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը սահմանվել է 1 միլիոն դրամ, իսկ ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը՝ 300 միլիոն դրամ:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվել է 12 տոկոս:

Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար ղեկավարության կողմից սահմանված ներքին և նորմատիվային պահանջները:

99. Ծանոթագրություն 33-ում ներկայացվում են Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները, կապիտալի համարժեքության նորմատիվի ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ:

2012թ-ի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին Ընկերության ընդհանուր կապիտալի միջին օրական մեծությունները համապատասխանաբար կազմել է 673,060.0 հազ. դրամ, 682,479.0 հազ. դրամ և 695,803.0 հազար դրամ: 2011թ-ի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին

Ընկերության ընդհանուր կապիտալի միջին օրական մեծությունները համապատասխանաբար կազմել է 677,972.0 հազար դրամ, 677,591.0 հազար դրամ և 672,592.0 հազար դրամ:

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը կազմում է 102.09%: 2011թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը կազմում էր 90.1%:

Ընկերության գործունեության փաստացի ցուցանիշները բազմակի անգամ գերազանցում են սահմանված նորմատիվների մակարդակները:

100. Եթե Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել են խստացվող պահանջներ, ապա ներդրումային ընկերությունը ներկայացնում է կապիտալի համարժեքության խստացված նորմատիվների պահպանման ուղղությամբ ներդրումային ընկերության կողմից ձեռնարկվելիք քայլերը:

101. «Ծանոթագրություն 34. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք» ծանոթագրությունում ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» և ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» ստանդարտների պահանջների համաձայն, այդ թվում՝

1) ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ ներդրումային ընկերության կողմից օգտագործվող մեթոդներն ու գնահատումները (էական վարկածները/ենթադրությունները)՝ ինչպես նաև հետևյալ բացահայտումները՝

ա. արդյո՞ք իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների, թե գնահատման մոդելների հիման վրա,

բ. եթե իրական արժեքը որոշվում է գնահատման մոդելի հիման վրա, ապա արդյո՞ք գնահատման մոդելը օգտագործում է այնպիսի վարկածներ, որոնք հիմնված չեն շուկայական գների և փոխարժեքների վրա, եթե այո, ապա բացահայտվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ արտացոլված այդպիսի ակտիվների վերագնահատումից ստացված եկամուտները,

2) տեղեկատվություն այն ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ հավաստիորեն որոշել, այդ թվում՝

ա. պատճառների բացատրությունը (թե ինչու հնարավոր չէ հավաստիորեն որոշել այդ ակտիվների իրական արժեքը),

բ. նկարագրությունն այն մասին, թե ներդրումային ընկերությունն ինչպես է մտադրված տնօրինել այդ ակտիվները:

3) իրական արժեքի գնահատման ժամանակ ներդրումային ընկերության կողմից օգտագործվող մեթոդները և գնահատումները պետք է ներկայացվեն առնվազն հետևյալ խմբավորմամբ.

ա. կարճաժամկետ մարման պայման ունեցող այնպիսի ֆինանսական գործիքների համար, ինչպիսիք են կանխիկ դրամական միջոցները, Կենտրոնական բանկի, բանկերի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ պահանջները և պարտավորությունները,

բ. երկարաժամկետ մարման պայման ունեցող գործիքների համար,

գ. փոխառությունների համար, այդ թվում՝ փոխառությունների արժեզրկման գնահատման համար:

102. Ծանոթագրություն 34-ով բացահայտվում են նաև այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով: Ընդ որում, բացահայտվում են պատճառները և բերվում են փաստարկներ, որոնք յուրահատուկ են տվյալ ակտիվին և կառավարման մարմինների համար հիմք են հանդիսանում եզրակացնելու, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը կփոխհատուցվի:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նրանց շուկայական գնանշման վրա, առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե շուկայական գնանշումը հասանելի չէ, գործիքի իրական արժեքը չափվում է կիրառելով գնորոշման մոդելներ կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան:

Երբ կիրառվում է զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան, գնահատված ապագա դրամական հոսքերը հիմնված են ղեկավարության լավագույն գնահատականների հիման վրա և զեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Երբ գնորոշման մոդելներն են կիրառվում, ներմուծվող փոփոխականները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական համապատասխան փոփոխականների վրա:

103. «Ծանոթագրություն 35. Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»: Համաձայն ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» և ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» ստանդարտների^a ծանոթագրություն 35-ում ներկայացվում են՝

1) կանխատեսվող գործարքների նկարագրությունը, ներառյալ այն ժամանակահատվածը, երբ դրանք ակնկալվում է, որ կկատարվեն,

2) հեջավորման գործիքների նկարագրությունը,

3) ցանկացած հետաձգված կամ չճանաչված շահույթի (այլ եկամտի) կամ կորստի գումարը և որպես եկամուտ կամ ծախս ճանաչելու ակնկալվող ժամանակը:

104. «Ծանոթագրություն 36. Ապաճանաչում»: Համաձայն ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» և ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» ստանդարտների պահանջների՝ ծանոթագրություն 36-ում անհրաժեշտ է բացահայտել այն դեպքերը, երբ փոխանցված ակտիվը ամբողջությամբ կամ դրա մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է «շարունակվող մասնակցություն»:

105. «Ծանոթագրություն 37. Գրավադրված ակտիվներ» ծանոթագրությունում ներդրումային ընկերությունը բացահայտում է ապահովված պարտավորությունների ընդհանուր գումարը և գրավադրված ակտիվների բնույթն ու հաշվեկշռային արժեքը, գրավի տրամադրման պայմանները:

Ընկերությունն ունի ՀՀ բանկերից ստացված գրավով ապահովված պարտավորություններ, որոնց ընդհանուր գումարը 2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 87,090.0 հազ. ՀՀ դրամ: Որպես այդ պարտավորության ապահովման միջոց գրավադրվել են պետական պարտատոմսեր, որոնց ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը 2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 98,131.0 հազար ՀՀ դրամ:

106. «Ծանոթագրություն 38. Ընդունված գրավ» ծանոթագրությունում ներդրումային ընկերությունը բացահայտում է գրավով ապահովված ակտիվների ընդհանուր գումարը, որպես գրավ ընդունված այն ակտիվների իրական արժեքը, բնույթը, պայմանները, որոնք ներդրումային ընկերությունն

իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել նույնիսկ հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

107. «Ծանոթագրություն 39. Պարտավորությունների չկատարում/խախտում» ծանոթագրությունում բացահայտվում են այն պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը և հիմնական պայմանները, որոնց գծով պայմանագրային պարտավորությունները ներդրումային ընկերության կողմից խախտվել են:

«ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

2012թ-ի ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ ԿԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. 2012թ-ի ընթացքում հետևողական աշխատանքներ են տարվել Ընկերության առջև դրված խնդիրների լուծման ուղղությամբ, որոնք տվել են իրենց արդյունքները:

Ֆինանսական միջոցների արդյունավետ կառավարում: Այս խնդրի լուծման շրջանակներում ընկերությունը վարել է պասիվ ներդրումային քաղաքականություն՝ իր դրամական միջոցները հիմնականում ներդնելով բարձր հուսալիությամբ ֆինանսական ակտիվներում: Որպես այդպիսիք դիտարկվել են պետական պարտատոմսերը և բանկային ավանդները:

Մարուցվող ծառայությունների որակի բարձրացում և համապատասխանեցում միջազգային չափանիշներին: Այս խնդրի լուծումը հատկապես կարևորվում էր այն պատճառով, որ Ընկերությունը բացի տեղացի հաճախորդներից ունի նաև բազմաթիվ արտասահմանյան հաճախորդներ, որոնք սովոր են աշխատել միջազգային չափանիշներով: Այդ պատճառով ընկերությունը անընդհատ ուսումնասիրում է արտասահմանյան շուկաներում նմանատիպ ծառայություններ մատուցող ընկերությունների կողմից ծառայությունների մատուցման եղանակները՝ փորձելով ներդնել նրանց կուտակած փորձը իր կողմից ծառայությունների մատուցման ընթացքում:

Ընկերության համար նորույթ հանդիսացող ծառայությունների գծով հաճախորդների ներգրավում: Այս խնդիրը հատկապես կարևորվել է անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման ծառայության առումով, քանի որ վերջինս պահանջում է տեխնիկական և մարդկային բավական լուրջ ռեսուրսներ և շահութաբեր է դառնում միայն մեծ թվով հաճախորդների առկայության դեպքում: Խնդրի լուծման նպատակով իրականացվել են մարկետինգային միջոցառումներ, մասնավորապես հեռախոսազանգերի և գրությունների միջոցով մատուցվող ծառայությունները և դրանց պայմանները ներկայացվել են բազմաթիվ պոտենցիալ հաճախորդների, որի արդյունքում հնարավոր է եղել ապահովել ռեեստրի վարման հաճախորդների թվի որոշակի աճ: Բացի այդ իրականացվել են նաև որոշ գովազդային միջոցառումներ, որոնք ուղղված են եղել տերմինալային սպասարկման ծառայության գծով հաճախորդների ներգրավմանը:

Ընկերության համար նորույթ հանդիսացող ծառայությունների մարուցման ընթացակարգերի հստակեցում և համակարգում: Քանի որ անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման, արժեթղթերի պահառության և հաճախորդների տերմինալային սպասարկման ծառայությունները Ընկերության համար համեմատաբար նոր են, դրանց մատուցման համար նախօրոք սահմանված ընթացակարգերը ունեն անընդհատ փոփոխելու և հստակեցնելու կարիք: Խնդրի լուծման նպատակով որոշակի աշխատանքներ են տարվել այդ ընթացակարգերի թերությունները բացահայտելու ուղղությամբ և քայլեր են ձեռնարկվել դրանց վերացման ուղղությամբ:

Աշխատակիցների մասնագիտական մակարդակի կարարելագործում: Աշխատակազմի մասնագիտական մակարդակի բարձրացումը միշտ ընկերության առջև դրված կարևորագույն խնդիրներից մեկն է: Ընկերությունը նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում իր աշխատակիցների ինքնակրթության համար, միշտ խրախուսելով

մասնագիտական մակարդակի բարձրացման ցանկացած ձգտում: Միաժամանակ ընկերությունը զերծ չի մնում նաև աշխատակիցներին վերապատրաստման կուրսերի ուղարկելուց կամ այլ կազմակերպությունների ու երկրների համապատասխան մասնագետների հետ փորձի փոխանակման հնարավորություններ տրամադրելուց: Ընկերությունում պարբերաբար կազմակերպվում են քննարկումներ և դասընթացներ, այդ թվում նաև փողերի վլացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի ոլորտում աշխատակիցների գիտելիքների բարձրացման համար:

Նոր աշխատակիցների ներգրավում: Ընկերության գործունեության ծավալների և մատուցվող ծառայությունների տեսականու ավելացմանը զուգահեռ անհրաժեշտություն է առաջանում ներգրավել նոր աշխատակիցներ: 2012թ-ի ընթացքում Ընկերությունը աշխատանքի ընդունեց չորս մարդու, որոնցից մեկը նաև ստացավ արժեթղթերի պահառուի մասնագիտական որակավորում և այժմ զբաղվում է արժեթղթերի պահառության և անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման ծառայության մատուցմամբ:

Ներքին հաշվառման համակարգի կապարելագործում: Այս խնդրի լուծումը հատկապես կարևորվում էր այն պատճառով, որ ճիշտ կազմակերպած ներքին հաշվառումը հաճախորդների հաշիվների սպասարկման որակը և արագությունը բարձրացնող ամենակարևոր գործոններից մեկն է: Այս խնդրի լուծման նպատակով համապատասխան մասնագետների հետ հետևողական աշխատանքներ են տարվել Ընկերությունում կիրառվող ծրագրային մոդուլների թերությունների վերացման և Ընկերության տարատեսակ պահանջներին համապատասխանեցման ուղղությամբ:

Ընկերության գործունեության տեխնիկական պայմանների բարելավում: 2012թ-ի ընթացքում ընկերությունն իր ծառայությունների մատուցման համար ձեռք է բերել նոր համակարգչային սարքավորումներ և այլ հարակից սարքավորումներ:

Արդասահմանում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց հետ նոր գործարար կապերի ստեղծում և հների ամրապնդում: 2012թ-ի ընթացքում Ընկերությունն անընդհատ բանակցություններ է վարել իր արտասահմանյան գործընկերների հետ՝ ձգտելով էլ ավելի ամրացնել նրանց հետ ունեցած գործարար կապերը, ինչպես նաև ավելի նպաստավոր պայմաններ սահմանել նրանց միջոցով հաճախորդների սպասարկման համար: Այս խնդրի լուծումը հատկապես կարևորվում է հաճախորդների տերմինալային սպասարկման ծառայության առումով, քանի որ վերջինս անմիջականորեն իրականացվում է արտասահմանյան գործընկերների միջոցով: Ընկերությունը բանակցություններ է վարել նաև հնարավոր նոր գործընկերների հետ՝ փորձելով գործարար կապեր հաստատել նաև նրանց հետ, ինչը հնարավորություն կտա մեծացնել հաճախորդների տերմինալային սպասարկման հնարավորությունները և նրանց առաջարկվող ֆինանսական գործիքների տեսականին: Նոր գործարար կապեր հաստատելու նպատակով Ընկերության տնօրենը գործուղումներ է գնացել Էստոնիա և Լատվիա:

Ընկերության ճանաչվածության աստիճանի բարձրացում: Նոր հաճախորդներ ներգրավելու տեսանկյունից այս խնդիրը շարունակում է մնալ շատ կարևոր: Ադ կապակցությամբ Ընկերությունը շարունակել է տարածել իր մասին և մատուցվող ծառայությունների մասին համառոտ տեղեկություններ ներկայացնող թերթիկներ, իսկ Ընկերության կայքերն արդեն բավական երկար ժամանակ գործում են և պարբերաբար

թարմացվում են: Իրականացվել են նաև որոշակի գովազդային միջոցառումներ ինտերնետում:

Գործունեության նոր բնագավառներ մուտք գործելու հնարավորությունների բացահայտում և գնահատում: Հաշվի առնելով ՀՀ կենսաթոշակային համակարգում և ֆինանսական շուկայում տեղի ունեցող զարգացումները Ընկերության համար մեծ կարևորություն ունի Գործունեության նոր բնագավառներ մուտք գործելու հնարավորությունների բացահայտում և գնահատում: Մասնավորապես դա վերաբերում է կենսաթոշակային և այլ ներդրումային ֆոնդերին տարատեսակ ծառայությունների մատուցման շուկաներ մուտք գործելու հնարավորություններին: Այդ կապակցությամբ իրականացվել են տնտեսական և իրավական միջավայրերի մի շարք հետազոտություններ, ինչպես նաև վարվել են բանակցություններ և քննարկումներ արբեր գործընկերների և պաշտոնատար անձանց հետ:

2. Ընկերության ներքին միջավայրում տեղի ունեցած երևույթներն իրենց ազդեցությունն են ունեցել ընկերության գործունեության վրա դրա բոլոր բնագավառներում: այդ ազդեցությունը դրսևորվել է հետևյալ առումներով.

ա) Ինչպես նախորդ տարի, այս տարի ևս Ընկերությունը չունեցավ լրացուցիչ կապիտալ ներգրավելու խնդիր: Ընկերության սեփական կապիտալը 2012թ-ի վերջում կազմեց 717,416.00 հազար դրամ, նախորդ տարվա վերջի 680,893.00 հազար դրամի փոխարեն: Վերոնշյալ աճը պայմանավորված էր բացառապես Ընկերության կուտակված շահույթի աճով:

բ) 2012թ-ի ընթացքում Ընկերությունը մատուցել է հետևյալ ներդրումային հիմնական և ոչ հիմնական ծառայությունները.

- հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունում և հաղորդում (այդ թվում հեռացված տերմինալների միջոցով), ընկերության կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարում,
- Արժեթղթերում ներդրումների հետ կապված խորհրդատվության տրամադրում հաճախորդներին,
- Ընկերության հաշվին և ընկերության անունից արժեթղթերով գործարքների կատարում,
- Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման հետ կապված ծառայությունների մատուցում,
- Արժեթղթերի պահառություն,
- Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարում,
- Արտարժույթով դիվերային և բրոքերային գործարքներ,
- Խորհրդատվության տրամադրում ընկերություններին կապիտալի կառուցվածքի, կորպորատիվ ռազմավարության հարցերի վերաբերյալ, ընկերությունների վերակազմակերպման հետ կապված խորհրդատվական և այլ ծառայությունների մատուցում,
- Արժեթղթերով գործարքների հետ կապված հետազոտությունների, ֆինանսական վերլուծությունների կազմում և տարածում:

2012թ-ի ընթացքում Ընկերության կողմից կատարված գործունեության յուրաքանչյուր տեսակին անդրադառնանք առանձին-առանձին:

հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունում և հաղորդում (այդ թվում հեռացված տերմինալների միջոցով), ընկերության կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարում: Ծառայության այս տեսակը Ընկերության համար հիմնական ծառայության տեսակ է եղել Ընկերության գործունեության ամենասկզբից: 2012թ-ի ընթացքում Ընկերությունը հաճախորդների հաշվին կատարել է 559,603.00 հազար դրամի առքուվաճառքի և 59,768.00 հազար դրամի ռեպո գործարքներ: Ծառայությունների այս խմբի հետ կապված կարևոր հանգամանք է այն, որ 2009թ-ից ընկերությունը սկսել է իրականացնել իր հաճախորդների տերմինալային սպասարկում, որի շրջանակներում 2012թ-ին սպասարկել է 79 հաճախորդների: Գործունեության այս տեսակից ընկերության ստացած հասույթը կազմել է 8,554.00 հազար դրամ: Ընդհանուր առմամբ այս ծառայության գծով ստացված փաստացի ցուցանիշները գերազանցում են պլանավորվածին, ինչը թույլ է տալիս հետագա տարիների համար բարձրացնել ցուցանիշների պլանային մակարդակը: Սակայն պետք է նշել, որ կնքված ռեպո գործարքների 59,768.00 հազար դրամ ծավալը չի կարելի օրինաչափ համարել, քանի որ այն ապահովվել է միայն մեկ հաճախորդի հաշվին, ընդ որում գործարքի մյուս կողմը եղել է Ընկերությունը: Որպես այս ծառայության գծով հաճախորդներ 2012թ-ին ինչպես և նախատեսված էր հանդես են եկել ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք:

Արժեթղթերում ներդրումների հետ կապված խորհրդատվության տրամադրում հաճախորդներին: Այս ծառայությանը հնարավոր չէ ծավալային գնահատական տալ: Ծառայության այս տեսակը սերտորեն առնչվում է նախորդի հետ: Շատ դեպքերում դրանք անբաժանելի են, այդ իսկ պատճառով որպես այս ծառայության հաճախորդներ կրկին դիտարկվում են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, այդ թվում ինստիտուցիոնալ ներդրողները: Ծառայության այս տեսակից ստացված հասույթը նույնպես հնարավոր չէ առանձնացնել, քանի որ Ընկերությունը սովորաբար այս ծառայության համար հաճախորդներից առանձին վճար չի գանձում, և այս ծառայության վճարը ներառվում է հաճախորդի հաշվին գործարքների կատարման միջնորդավճարի մեջ:

Ընկերության հաշվին և Ընկերության անունից արժեթղթերով գործարքների կատարում: 2012թ-ին Ընկերությունն իր հաշվին և իր անունից արժեթղթերով կատարել է 146,319,323.00 հազար դրամի գործարք, որից 194,038.00 հազար դրամը՝ կորպորատիվ արժեթղթերով, իսկ 146,125,285.00 հազար դրամը՝ պետական: Պետական արժեթղթերով կատարված գործարքների գերակշիռ մասը կազմել են ռեպո գործարքները: Գործունեության այս տեսակից ընկերության զուտ շահույթը 2012թ-ին կազմել է 12,406.00 հազար դրամ: Գործունեության այս տեսակից ստացված փաստացի ցուցանիշները ընդհանուր առմամբ գերազանցում են պլանավորված մակարդակը, սակայն եթե դիտարկում ենք կորպորատիվ և պետական արժեթղթերով գործարքների ծավալներն առանձին առանձին, ապա նկատում ենք, որ կորպորատիվ արժեթղթերի գծով պլանները թերակատարվել են, մինչդեռ պետականների գծով՝ գերակատարվել: Դա ստիպում է որոշակի ճշգրտումներ մտցնել հետագա տարիների պլանների մեջ՝ մեծացնելով պետական արժեթղթերով գործարքների ծավալների պլանային մակարդակները և փոքրացնելով կորպորատիվ արժեթղթերովներինը:

Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման հետ կապված ծառայությունների մատուցում: Ինչպես և պլանավորված էր, 2012թ-ին Ընկերությունը Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման հետ կապված ծառայությունների գծով հաճախորդներ չունեցավ: Դա կրկին կապվում է համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի բացասական ազդեցության, ինչպես նաև Հայաստանի արժեթղթերի շուկայի ընդհանուր պասիվության հետ: Պոտենցիալ թողարկողների մեծ մասը այս անկայուն իրավիճակում, երբ շատ դժվար է գնահատել ներդրողներ գտնելու հավանականությունը, դեռևս պատրաստ չէ ռիսկի դիմել և մտնել արժեթղթերի թողարկման ձևով միջոցների հավաքագրման գործընթացի մեջ:

Արժեթղթերի պահառություն: Ծառայության այս տեսակը Ընկերության համար նոր էր: Նախատեսվում էր, որ որպես հաճախորդներ պետք է հանդես գային այն ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, որոնք պետք է օգտվեին ընկերության ծառայություններից արժեթղթերի արտասահմանյան շուկաներում ներդրումներ կատարելու համար, ինչպես նաև այն ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, որոնք պետք է օգտվեին ընկերության բրոքերային ծառայություններից տեղական շուկայում: Չնայած սպասումներին՝ ծառայությունից օգտվել ցանկացողների թիվը մեծ չէղավ, ինչի արդյունքում 2012թ-ի ընթացքում կնքվեց արժեթղթերի պահառության միայն 7 պայմանագիր: Գործունեության այս տեսակի գծով փաստացի ստացված ցուցանիշները զիջում են պլանավորվածին, ինչը ստիպում է ճշգրտումներ կատարել հետագա տարիների պլաններում:

Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարում: Այս ծառայության առումով ընկերության սպասումները մասամբ արդարացվեցին և պլանավորված 250-ի փոխարեն 2012թ-ի վերջի դրությամբ ընկերությունը վարում է 228 թողարկողների թողարկած 232 դասի արժեթղթերի ռեեստրներ, որոնցում ներառված գրանցված սեփականատերերի թիվը միջին հաշվով կազմում է 130: Որպես այս ծառայության գծով հաճախորդներ հանդես են գալիս ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք, որոնք ունեն թողարկված հասարակ և արտոնյալ բաժնետոմսեր, ինչպես նաև պարտատոմսեր: Ծառայության այս տեսակից ստացված հասույթը 2012թ-ին կազմեց շուրջ 15,000.00 հազար դրամ:

Արտարժույթով դիլերային և բրոքերային գործարքներ: Ընկերությունը 2012թ-ին իրականացրել է մեծ ծավալի արտարժույթային դիլերային-բրոքերային գործարքներ: 2012թ-ի վերջի դրությամբ ընկերության արտարժույթային երկար դիրքը կազմել է 117,118.00 հազար դրամ, արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված շահույթը կազմել է 664.00 հազար դրամ, իսկ արտարժույթի վերագնահատումից ստացված վնասը կազմել է 4,278.00 հազար դրամ: Ընկերությունը կատարել է նաև արտարժույթով բրոքերային գործարքներ՝ կապված իր հաճախորդների՝ արտարժույթով արտահայտված դրամական միջոցները դրամի վերածելու հետ և հակառակը: Այդ գործարքները կատարվել են հաճախորդների համար արժեթղթերով բրոքերային գործարքների կատարման շրջանակներում, ինչպես նաև այն դեպքերում, երբ հաճախորդները ցանկություն են հայտնել ետ վերցնել իրենց բրոքերային հաշիվներում առկա դրամական միջոցները:

Խորհրդարկության տրամադրում ընկերություններին կապիտալի կառուցվածքի, կորպորատիվ ռազմավարության հարցերի վերաբերյալ, ընկերությունների վերակազմակերպման հետ կապված խորհրդարկական և այլ ծառայությունների

մատուցում: Այս ծառայության գծով ընկերությունը ունի երկարաժամկետ պայմանագրեր, որոնցով հաճախորդներին անընդհատ խորհրդատվություն է մատուցում: Բացի այդ ընկերությունը 2012թ-ի ընթացքում կնքել է նաև կարճաժամկետ պայմանագրեր, որոնցով խորհրդատվություն է մատուցվել կոնկրետ դեպքի կամ հարցի առնչությամբ: Որպես հաճախորդ հանդես են եկել հայաստանյան բաժնետիրական ընկերությունները: Այս ծառայությունից ստացված հասույթը 2012թ-ին կազմել է 4,975.00 հազար դրամ:

Արժեթղերով գործարքների հետ կապված հեղազոտությունների, ֆինանսական վերլուծությունների կազմում և տարածում: Ընկերությունը երկշաբաթյա պարբերականությամբ իր հաճախորդներին տրամադրում է Հայաստանի կապիտալի շուկայի վերաբերյալ տեղեկատվական նյութ, որում արտացոլվում են շուկայում տեղի ունեցած բոլոր փոփոխությունները: Այս ծառայությունը մատուցվում է որպես հաճախորդների որակյալ սպասարկման անբաժանելի մաս, որի դիմաց հաճախորդներից վճար չի գանձվում:

գ) Ընկերության 2012թ-ի հասույթը կազմել է 601,613.00 հազար դրամ որից 557,385.00 հազար դրամը տոկոսային եկամուտն է, իսկ 44,228.00 հազար դրամը՝ ոչ տոկոսային եկամուտը, որը ներառում է նաև ընկերության կողմից մատուցվող ծառայություններից ստացվող եկամուտը: Ընկերության ծախսերը կազմել են 498,631.00 հազար դրամ, որից տոկոսային ծախսերը կազմել են 407,307.00 հազար դրամ, իսկ ոչ տոկոսային ծախսերը՝ 91,324.00 հազար դրամ: Ընկերության շահույթը հարկումից հետո կազմել է 82,746.00 հազար դրամ: Ընկերության կառավարման տնտեսական ակտիվության գործակիցը կազմել է 0.16, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների՝ 0.02, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 0.12: Վերոնշյալ ցուցանիշների փաստացի մակարդակները համընկնում են դրանց պլանային մակարդակների հետ: Բացառություն է կազմում ըստ կապիտալի շահութաբերության ցուցանիշը, որը զիջում է պլանավորված մակարդակին, սկայն դա ցուցանիշի հաշվարկման մեթոդիկայի փոփոխության հետևանք է, քանի որ պլանավորված մակարդակը հաշվարկվել է հիմք ընդունելով Ընկերության կանոնադրական կապիտալը, իսկ փաստացի մակարդակը՝ հիմք ընդունելով ընդհանուր կապիտալը: Ստացված ցուցանիշները շատ ավելի մեծ կարող էին լինել, եթե առկա չլինեին բազմաթիվ բացասական գործոններ, որոնցից ընկերության վրա առավել մեծ ազդեցություն ունեցան մի քանիսը. 1) Հայաստանի արժեթղթերի շուկայում գրանցված ընդհանուր պասիվությունը, 2) ներդրողների և թողարկողների անվստահությունը Հայաստանի արժեթղթերի շուկայի նկատմամբ, 3) Ընկերության արտասահմանցի հաճախորդների ֆինանսական վիճակի վատթարացումը, որը թույլ չի տալիս, որպեսզի նրանք ներդրումներ կատարեն հայկական արժեթղթերում:

դ) 2012թ-ի ընթացքում Ընկերությունը սպասարկել է թվով 630 հաճախորդների: Դրանցից 320-ը օգտվել են իրենց հաշվին և իրենց կամ ընկերության անունից արժեթղթերով գործարքներ կատարելու ծառայությունից, 228-ը օգտվել են անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման ծառայությունից, 79-ը օգտվել են ընկերության տերմինալային սպասարկումից, 3-ը օգտվել են խորհրդատվական ծառայություններից, 9-ը օգտվել են արժեթղթերի պահառության ծառայությունից: Ընդհանուր առմամբ ընկերության հաճախորդների թիվը նախորդ տարվա համեմատ աճել է, ինչը հիմնականում պայմանավորված է բրոքերային և անվանական արժեթղթերի

սեփականատերերի ռեեստրի վարման ծառայությունից օգտվող հաճախորդների քանակի աճով:

ե) Ընկերության կառավարման համակարգը լիարժեքորեն բավարարում է ներկա պահին ընկերության գործունեության բոլոր բանգավառները արդյունավետ կառավարելու և վերահսկելու համար:

եա) Ընկերության կորպորատիվ կառավարման մեխանիզմը հստակեցված է Ընկերության կանոնադրությունում: Ընկերությունում տնօրենների խորհուրդ չի ձևավորվել, ինչը որոշակի բարդություններ է ստեղծում նոր ներքին իրավական ակտերի ընդունման գործընթացում, քանի որ Ընկերությունը բաժնետերեր ունի բազմաթիվ երկրներից, որոնց ներկայությամբ բաժնետերերի ժողով հրավիրելը կապված է որոշակի բարդությունների հետ: Այդ կապակցությամբ չի բացառվում, որ մոտ ապագայում Ընկերությունում ձևավորվի նաև տնօրենների խորհուրդ:

եբ) Ընկերությունում գործում է նաև ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը, որը վերահսկում է Ընկերության գործունեության բոլոր բնագավառները: Այդ ստորաբաժանումը, բացի Ընկերության գործունեության անընդհատ մոնիտորինգից, ամեն ամիս իրականացնում է նաև Ընկերության գործունեության ստուգում և բացահայտված ցանկացած խախտման կամ թերացման մասին տեղեկություն է ներկայացնում Ընկերության գործադիր մարմնին, Կենտրոնական բանկին, ինչպես նաև կարգավորվող շուկայի օպերատորին և հաշվարկային համակարգի օպերատորին: Միաժամանակ ստորաբաժանումը նաև տարեկան հաշվետվություն է ներկայացնում Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմնին՝ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին:

եգ) 2012թ-ին Ընկերության համար առավել կարևոր են եղել հետևյալ ռիսկերը.

- վարկային ռիսկ. գործընկերոջ կողմից իր ստանձնած պարտավորությունները (այդ թվում թողարկած արժեթղթերի գծով) ժամանակին և լրիվությամբ չկատարելու ռիսկն է, որը գնահատվում է պարտքի և տոկոսային վճարումների ընդհանուր գումարով,
- ֆոնդային ռիսկ. ֆոնդային շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է արժեթղթերի գների փափախության, արժեթղթերի գների տատանողականության փոփոխության, տարբեր արժեթղթերի և ինդեքսների միջև գնային հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը,
- տոկոսային ռիսկ. փոխառու կապիտալի շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է տոկոսադրույքների փոփոխության, եկամտաբերության կորի տեսքի փոփոխության, տոկոսադրույքների տատանողականության փոփոխության, տարբեր տոկոսադրույքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը,
- արժույթային ռիսկ. արժույթային փոխարժեքի անբարենպաստ փոփոխության ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է փոխարժեքների տատանողականության փոփոխության, տարբեր փոխարժեքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը,
- իրացվելիության ռիսկ.
 - շուկայական իրացվելիության ռիսկ. շուկայում ընդհանուր իրացվելիության պակասի ռիսկն է, որի դեպքում կարող է հնարավոր

չլինել արագ և արդյունավետ ձևով փակել բացված դիրքերը և ստանալ դրամական միջոցներ,

- ներքին իրացվելիության ռիսկ. իրացվելիության գործակիցների նվազագույն մակարդակ ապահովելու հնարավորության բացակայության ռիսկ կամ այլ խոսքերով այն ռիսկը, որ ընկերության իրացվելի ակտիվները չեն բավականացնի ընկերության պարտավորությունները կատարելու համար,
- բանկերի իրացվելիության ռիսկ. Հայաստանի բանկային համակարգում իրացվելի միջոցների պակասի ռիսկն է, որն ի հայտ է գալիս ռեպո գործարքների կնքման դեպքում:
- պորտֆելի կոնցենտրացիայի ռիսկ.
 - գործիքի կոնցենտրացիայի ռիսկ. պորտֆելում մեկ գործիքի գծով վնասաբեր դիրքերի կոնցենտրացիայի ռիսկն է,
 - գործարքի կոնցենտրացիայի ռիսկ. մեկ տեսակի գործարքի գծով վնասաբեր դիրքերի կոնցենտրացիայի ռիսկն է,
 - տնտեսական հատվածի ռիսկ. տնտեսության առանձին հատվածում (առանձին տարածաշրջանում կամ երկրում) գրաված վնասաբեր դիրքերի կոնցենտրացիայի ռիսկն է,
- գործառնական ռիսկ. գործառնությունների կատարման ընթացքում հնարավոր սխալների ռիսկը, որն իր մեջ ներառում է գործարքների կնքման ընթացքում սխալների, գործարքների քլիրինգի և վերջնահաշվարկի իրականացման հետ կապված սխալների, սպասարկող բանկերի կողմից փոխանցումների կատարման հետ կապված սխալների, ընկերությունում և գործընկերների մոտ տեխնիկական համակարգերի խափանումների հետ կապված ռիսկը,
- պատվերների չկատարման ռիսկ. հաճախորդների պատվերները կատարելու հնարավորության բացակայության ռիսկ՝ կապված շուկայում առաջարկի կամ պահանջարկի բացակայության հետ,
- իրավական ռիսկ. իրավական դաշտում անբարենպաստ փոփոխությունների ի հայտ գալու ռիսկ,
- տրամադրված խորհրդատվության բացասական հետևանքների առաջացման ռիսկ. ընկերության կողմից տրամադրված խորհրդատվության արդյունքում հաճախորդների կատարած քայլերի բացասական հետևանքներ ի հայտ գալու ռիսկ,
- թերտեղաբաշխման ռիսկ. տեղաբաշխման գործունեության իրականացման հետ կապված ռիսկն է, որը դրսևորվում է նախապես սահմանված տեղաբաշխման ենթակա արժեթղթերը լրիվ ծավալով տեղաբաշխելու հնարավորության բացակայությամբ,
- հաճախորդի ներդրումային քաղաքականության փոփոխության ռիսկ. հաճախորդների կողմից ընկերության միջոցով կատարվելիք ներդրումների նախատեսված ծավալները կրճատվելու ռիսկ,
- գործարար համբավի կորստի ռիսկ. շուկայում հեղինակության անկման պատճառով կորուստներ կրելու ռիսկ,

- քաղաքական ռիսկ. երկրի քաղաքական համակարգում ցնցումների հետևանքով վնասներ կրելու ռիսկ,
- Դժբախտ պատահարների ռիսկ. երկրաշարժի, հրդեհի, կողոպուտի և այլ դժբախտ պատահարների հետևանքով կորուստներ կրելու ռիսկ:

Վերը նշված ռիսկերի գնահատման և դրանց զսպման նպատակով ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարը և գլխավոր տնօրենը համատեղ մշակել են ընկերության գործունեության տնտեսական նորմատիվներ և դրանց հաշվարկման մեթոդաբանություն: Այդ նորմատիվները հաշվարկվում են օրական և ամսական կտրվածքներով և դրանց խախտման դեպքում միջոցառումներ են ձեռնարկվում այդ խախտումները վերացնելու ուղղությամբ:

զ) Ընկերությունը առանձնացված ստորաբաժանումներ չունի և 2012թ-ի ընթացքում չի բացել, ինչը լիովին համապատասխանում է ընկերության գործարար ծրագրին:

է) Ընկերությունը 2012թ-ի վերջի դրությամբ ունի 20 աշխատակից, որոնցից 5-ը ունեն ներդրումային ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարի որակավորում, երկուսը՝ ներդրումային ընկերության ներքին աուդիտի ղեկավարի որակավորում, իսկ 2-ը՝ պահառուի որակավորում: 2012թ-ի ընթացքում մի քանի անգամ կազմակերպվել են կոլեկտիվի հավաքներ, որոնց նպատակն է եղել ընկերությունում առկա խնդիրների վերհանումը, ինչպես նաև աշխատակիցների միջև փորձի փոխանակումը: Ընկերությունը աշխատակիցների մոտ ընկերության նկատմամբ նվիրվածությունը բարձրացնելու նպատակով կիրառել է նաև պարգևատրման մեխանիզմներ:

ը) 2012թ-ի ընթացքում ընկերության կողմից մատուցվող ծառայությունների ցանկում և դրանց մատուցման մեխանիզմներում նորամուծություններ չեն կատարվել:

թ) Ընկերության կողմից 2012թ-ի ընթացքում իրականացվել են մի շարք մարկետինգային միջոցառումներ: Մասնավորապես բազմաթիվ պոտենցյալ հաճախորդների ուղարկվել են ընկերության ծառայությունները ներկայացնող թերթիկներ, ընկերության աշխատակիցներն ընկերության մատուցած ծառայությունները և դրանց պայմանները ներկայացրել են նաև հեռախոսազանգերի միջոցով: Բացի այդ իրականացվել է նաև գովազդ. ընկերության ծառայությունները ներկայացնող գովազդային բաներներ են տեղադրվել մի շարք ինտերնետային կայքերում:

3. Արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած երևույթները ունեցել են իրենց ազդեցությունը Ընկերության քաղաքականության և նրա գործունեության արդյունքների վրա: Այդ ազդեցությունը դրսևորվել է հետևյալ առումներով.

ա) չնայած այն հանգամանքին, որ Հայաստանի արժեթղթերի շուկան դեռևս ինտեգրված չէ միջազգային ֆինանսական շուկայի հետ, համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամը 2012թ-ին շարունակեց իր բացասական ազդեցությունը ունենալ ընկերության գործունեության արդյունքների վրա: Այդ ազդեցությունը, ինչպես նախորդ տարում, այս տարում նույնպես դրսևորվեց ընկերության հաճախորդների պասիվության միջոցով, որոնց մեծ մասը ընդհանրապես զերծ մնաց ներդրումներ իրականացնելուց, իսկ մի մասն էլ իրականացրեց, սակայն ոչ այն ծավալով, որով կիրականացներ, եթե չլիներ ճգնաժամը: Դրա արդյունքում կրճատվեց նաև ընկերության կողմից գանձվող միջնորդավճարի ծավալը:

բ) Համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամի բացասական ազդեցությունը շարունակվեց նաև Հայաստանի ողջ տնտեսության վրա, ինչի արդյունքում 2012թ-ին գրանցվեց տնտեսական ակտիվության ոչ այնքան մեծ մակարդակ (2012թ-ի տնտեսական

ակտիվության գործակիցը նախորդ տարվա համեմատ կազմեց 106.7%): Հայաստանի տնտեսությունը դեռևս չի կարողանում վերականգնել իր ներդրումային գրավչության առանց այդ էլ ցածր մակարդակը: Այդ պարագայում առավել բարդ է արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպումը, նախ որովհետև ավելի դժվար է գտնել այնպիսի թողարկողներ, որոնք ֆինանսական դրությունը թույլ է տալիս իրականացնել նման գործողություն և որոնք ցանկություն ունեն իրականացնել թողարկումը, և երկրորդ, որովհետև շատ դժվար է նաև գտնել ներդրողներ, որոնք կցանկանան գնել նոր թողարկվող արժեթղթեր: Այդ իսկ պատճառով Ընկերությունը 2012թ-ի ընթացքում չկազմակերպեց արժեթղթերի ոչ մի հրապարակային տեղաբաշխում:

գ) NASDAQ OMX Group-ի մուտքը Հայաստանի կապիտալի շուկա այդպես էլ չստվեց այն արդյունքները, որոնք սպասվում էին: Դա պայմանավորված է նրանով, որ Հայաստանի կապիտալի շուկան դեռևս գտնվում է NASDAQ OMX Group-ի պահանջներին և մոտեցումներին համապատասխանեցման անցումային փուլում: Դրա հետ մեկտեղ ակնհայտորեն մեծացել է նաև ներդրումային ծառայությունների մատուցման ոլորտի մրցակցությունը, շնորհիվ այն բանի, որ մի շարք բանկեր արդեն մուտք են գործել շուկա և առաջարկում են իրենց ներդրումային ծառայությունները: Ընդ որում բանկերը, լինելով ֆինանսապես ավելի հզոր կառույցներ, ավելի հեշտ են կարողանում պոտնցիալ հաճախորդներին համոզել, որպեսզի վերջիններս օգտվեն իրենց ծառայություններից:

դ) Հայաստանի արժեթղթերի շուկան կարգավորող իրավական դաշտը շարունակում է մնալ խիստ դինամիկ և հաճախակի փոփոխությունների ենթարկվող: Այդ փոփոխությունների հաճախականությունը այնքան մեծ է, որ շատ դեպքերում մինչև ընկերությունները հասցնում են ադապտացվել նախկին փոփոխությանը, ի հայտ է գալիս նորը: Օրենսդրական դաշտի նոր լինելու հանգամանքը որոշակի բարդություններ է ստեղծում, այն պատճառով, որ հաճախ առաջանում են իրավական ակտերի տարբեր դրույթների կիրառման հետ կապված հարցեր, որոնց միանշանակ պատասխանը հնարավոր չի լինում գտնել: Ընկերությունը ստիպված է լինում սպասել, մինչև Կենտրոնական բանկը կտա կոնկրետ հարցի վերաբերյալ պաշտոնական պարզաբանում: Բացի այդ նոր իրավական ակտերի պահանջների բավարարումը կապված է նաև որոշակի ծախսերի հետ:

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ընկերության վերլուծական բաժնի աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է, որ «ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ-ն ունի հետևյալ ուժեղ կողմերը:

1. Ընկերությունը շուկայում գործում է ավելի քան 15 տարի (ավելի երկար, քան Հայաստանի արժեթղթերի շուկայում գործող ցանկացած այլ ոչ բանկ ֆինանսական ընկերություն),
2. Ընկերության գրեթե բոլոր աշխատողները ունեն արժեթղթերի շուկայում գործելու մասնագիտական որակավորման հավաստագրեր,
3. Ընկերությունն ունի հավատարիմ հաճախորդների լայն շրջանակ, այդ թվում ոչ ռեզիդենտներ և ինստիտուցիոնալ ներդրողներ,
4. Ընկերությունն ունակ է իր հաճախորդներին ապահովել Հայաստանի ֆինանսական շուկայի վերաբերյալ վերջին նորություններով և վերլուծական նյութերով, նաև

ներկայացնել Հայաստանում շրջանառվող արժեթղթերի գների առաջին ինդեքսը, որի ստեղծողը հենց «ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ-ն է,

5. Ընկերության աշխատակիցները երիտասարդ և նպատակասլաց են, ինչը նրանց օգնում է արագ և հեշտ հարմարվել փոփոխվող միջավայրին, լիովին հասկանալ բոլոր նորամուծությունները և արդյունավետ գործել շուկայում,
6. Ընկերությունը Հայաստանի արժեթղթերի շուկայում գործունեություն ծավալող ոչ բանկ ընկերություններից առաջինն է և միակը, որ ունի բաց բաժնետիրական ընկերության կարգավիճակ և հակված է աշխատել առավելագույն թափանցիկության պայմաններում,
7. Ընկերությունը կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայում զբաղեցնում է առաջատար դիրքեր՝ 2012թ-ին կատարելով Հայաստանի ֆոնդային բորսայում բաժնետոմսերով կնքված բոլոր գործարքների ընդհանուր ծավալի շուրջ 70%-ը,
8. Ընկերությունը Հայաստանի արժեթղթերի շուկայում գործունեություն ծավալող ներդրումային ընկերությունների շարքում ամենամեծ սեփական կապիտալը ունեցող ընկերություններից մեկն է,
9. Ընկերությունն ունի հատուկ իր համար գրված և իր կողմից մատուցվող ծառայություններին համապատասխանեցված համակարգչային ծրագրեր:

«ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ գլխավոր տնօրեն

Ա. Կայֆաջյան

15/04/2013թ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սույնով հայտարարում ենք, որ պատասխանատվություն ենք կրում.

1. ընկերության ֆինանսական վիճակը (բոլոր էական առումներով) արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար, այն է՝
 - ա. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,
 - բ. հիմնավորված գնահատումներ, հաշվարկներ կատարելու համար,
 - գ. Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներից շեղումների դեպքում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այլ շեղումների բացահայտման համար,
 - դ. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,
 - ե. ֆինանսական հաշվետվությունները ընկերության գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար,
2. ընկերության ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար,
3. ընկերության ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ մեր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ձեռնարկելու համար

Հավաստիացնում ենք, որ ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ ակտերին:

«ԱՐՄԵՆԲՐՈՒԿ» ԲԲԸ

գլխավոր տնօրեն

Արամ Կայֆաջյան

գլխավոր հաշվապահ

Սիրանուշ Խլղաթյան

15/01/2013թ.